

Úvod

Chtěli bychom žít ve světě, který umožňuje člověku intelektuální a duchovní růst, který nabízí rovnováhu a bezpečí. Chtěli bychom svět, kde mají všichni lidé důstojné postavení, kde se neničí naše životní prostředí a příroda. Svět, kde naše práce má smysl, je efektivní a tvoří výlučně pozitivní hodnoty. Chceme svět, kde se neplýtvá časem a energií lidí ani přírodními zdroji, ale naopak se vše zdokonaluje ku prospěchu všech a v souladu se všemi.

A především: chceme žít v pravdě! Nazývat věci pravými jmény, chápat věci ve skutečnosti tak, jak jsou, netvářit se, že něco je tím, čím není. Chceme pěstovat čistý pohled, přehled a kontrolu lidí nad tím, co se děje, systém, kde bude těžké někoho klamat. Toužíme po pravdivém popisování a vnímání událostí – ale ještě více toužíme po pravdě principiální. Chceme pěstovat logické chápání obecných zákonitostí a příčinně-důsledkových souvislostí.

Chceme vnímat Vyšší Smysl pozemského bytí, odhalovat jej a naplňovat. Odmítáme výsměch a zavržení Vyššího Smyslu, což se stalo standardem a základem současných ideologií.

Uvědomujeme si, v jakém žijeme nesouladu. Naše civilizace pěstuje nesmyslnost, úpadek, hloupost. Ničí naši lidskost, přináší škody. Vnucuje nám svou jedinou „pravdu“ o neexistenci pravdy. Nenávidí velké ideje, sny a vize – a uznává jen ideologii negace.

Na svou malost zmítajíc se v křeči dojíždí. Chce jít cestou pokroku, kterou si však sama zakázala. Místo skutečného pokroku tak podstupuje jen chaotickou sebevraždu. Ničí vše, co ji drželo nad vodou, a odkrývá to, co pohltila.

Najednou vidíme, že to vlastně není naše civilizace. Nám se jen vnutila v období své dominance a pomalu nás pohlcovala. Pohltila nás do takové hloubky, že jsme o ní nepochybovali, a táhne nás ve svém pevném objetí vstříc svému vlastnímu zániku. Přesto v nás zůstal ještě kousek naší pravé podstaty, který nám nedokázala vyrvat. A který bude zárodkem našeho nového, lepšího života.

My, Slované a druzí, jsme nyní nositelé pravé Evropské civilizace. My dáváme naději na zachování našich tisíciletých hodnot. A na vytvoření nové, lepší koncepce uspořádání života společnosti.

Nejsme Západ, jsme Slované. Ctíme pravdu, vznešenost, čest, lidskost, důstojnost, spravedlnost, smysluplnost, krásu, úctu, pokoru, tvořivost, poznání.

Kořeny současného nesouladu jsou velmi hluboké. Náboženské doktríny už před mnoha staletími začaly popírat odpovědnost člověka za svůj život, odmítat pěstování mravní čistoty a službu společenství. Pod slupkou úpadkové nábožnosti už dávno vzkvétal individualistický konzumismus nejhrubšího zrna. Posun k ateismu byl už jen zanedbatelnou změnou.

Člověk v tomto svém pojetí nemá žádné morální povinnosti, nemusí žít důstojně, nemusí na sobě pracovat, nemusí pracovat pro druhé, soucítit, být odpovědný za důsledky svých činů... Nemusí mít ani žádnou vůli ani se cítit jako člověk. Je právoplatným individuem a to mu je vtlačováno do hlavy.

Individualismus, to není úcta k člověku. Je to znevážení člověka, krádež jeho podstaty. Individualismus si manipulativně přisvojuje zásluhy o svobodu. Práva lidí jsou údajně přínosem individualismu. Není tomu tak. Individualismus je filosofií odříznutí člověka od Celku a není to Celek, co člověka omezuje, ale jsou to především jiná individua nárokuje si nadvládu nad člověkem. Ve světě individuí je člověk člověku vlkem.

Pěstované klišé o konfliktu zájmů společnosti a zájmů jednotlivce je rovněž manipulací. Zájmy společnosti a člověka jsou přirozeně v souladu. Pokud nejsou, je to obvykle tím, že deklarované zájmy společnosti skutečnými zájmy společnosti nejsou a jsou to snahy určitých jednotlivců ovládat a zneužívat lidi. Naopak u jednotlivce, který chce poškozovat nebo vydírat společnost se snahou o vlastní prospěch, by se mělo mluvit spíše o parazitické posedlosti než o legitimních zájmech.

Ovšem pokud všechno alibisticky zrelativizujeme v duchu liberálního filosofického nesmyslu, že každý má svou pravdu¹, tak se o tomhle vůbec nebudeme moci bavit. Vlastně se nebudeme moci bavit vůbec o ničem...

¹ Každý může mít část pravdy, ale pravda jako taková je jen jedna.

Liberalizace člověka

Ono individualistické osvobození člověka od mravního řádu se stalo základem dnešního liberalismu. O vzniku liberalismu se mluví až v souvislosti s novověkem, jeho kořeny jsou však mnohem starší. Rozšířenou domněnkou je, že liberalismus chrání slabé a bezbranné před mocnými (že jim dává možnost domoci se svých práv a zájmů). Ve skutečnosti liberalismus chrání především mocné.

Liberalismus, jak jej známe, je již plně dovyvinutou ideologií – která je vyústěním mnoho staletí postupně prosazující se tendence – liberalizace člověka. Tato tendence spočívá ve zbavování se odpovědnosti za život a prospěch společnosti, zbavování se pout mravního řádu. Týkala se nejprve panstva – panovníků a šlechty. V souladu s tím docházelo k postupnému utužování absolutismu (absolutizaci). Absolutismus je neomezená a nedotknutelná svoboda člověka v určité funkci, absence vymahatelné odpovědnosti za jeho rozhodnutí. Obvykle se jedná o moc člověka nad určitým objektem, např. absolutistická moc pána nad panstvím (zemí), vlastníka nad vlastnictvím.

Neomezená a nedotknutelná svoboda ve funkci je základním předpokladem pro možnost zneužívání moci. Člověk disponující touto svobodou si první ze všeho zvýší svou životní úroveň na úkor ostatních a dále si může dle své libovůle stanovit jakékoliv další cíle a naplňovat je. Jiní lidé nemají žádnou možnost tomuto člověku danou funkci odebrat, protože jeho postavení v této funkci je nedotknutelné. Setrvání v této funkci je jeho nezcizitelným právem, které nesmí být porušeno. Jiní lidé mají zase jiná nezcizitelná práva. Nikdo však nemůže být pohnán za to, jakým způsobem a k jakým cílům svá práva využívá. Toto je zdrojem současného liberalismu a stalo se to jeho podstatou.

Mocenská liberalizace v minulosti a pak i samotný liberalismus jako ideologie vedly k úplné formalizaci pravomocí – myšleno k bezpodmínečnému udělení a respektování pravomoci bez ohledu na to, co její držitel činí. Jinými slovy došlo k zakořenění prvků absolutismu ve společnosti.

Paradoxní je, že je liberalismus obecně chápán jako to, co vedlo k odstranění absolutismu. Ale ve skutečnosti absolutismus nikam nezmizel, naopak se jeho podstata v různé míře rozšířila na všechny subjekty společnosti. Došlo k jakési mechanizaci společnosti, která byla v minulosti nemyslitelná...

Liberalizace člověka se dá českým slovem vyjádřit jako osvévolňování. Je to zbavování se odpovědnosti, pout mravního řádu.

Naším úkolem je podstatu liberalizace člověka pochopit. V dostatečné hloubce a z dostatečného nadhledu. Nestačí snažit se pochopit například kapitalismus, dnešní liberální ideologii či liberální demokracii, aniž bychom chápali to, co je jejich zdrojem. Bez uvědomění si liberálního paradigmatu budeme stále jeho otroky, budeme stále myslet jeho kategoriemi. Bez dostatečného nadhledu jej nikdy nebudeme vidět v celé jeho šíři. A nebudeme schopni uplatnit svébytné východisko ze současné civilizační krize.

Liberální paradigma je víc než ideologie, dnes je do hloubky prostoupeno celou společností. Z něho klíčí liberální ideologie (liberalismus), která je základem téměř všech současných ideologií. Veškeré v současnosti pěstované politické i ekonomické teorie jsou součástí liberalismu. Od dob novověku nebyla vytvořena a široce rozpracována žádná ideologie, která by se vyznačovala úplnou svébytností a nebyla ovlivněna liberální ideologií (či alespoň liberálním paradigmatem).

Státní zřízení postavené na liberalismu je liberálně-demokratická republika („liberálně“ se často vynechává). Liberální demokracie je založena na nekontrolovatelné nadvládě vybraných společenských subjektů (korporace, média, banky), dezintegraci státu a masových procedurách odevzdávání pravomocí veřejně propagovaným lídrům (volbách). Liberálně-demokratická ideologie je v praxi rozpracovaná ideologie liberalismu v oblasti uspořádání státu. Její součástí je rozvinutá avšak zavádějící až klamná politická teorie. Systém liberální demokracie je chráněn zákony a ústavou. Její zpochybňování je nepřípustné a může být i trestné.

Mocenský systém postavený na liberalismu je liberální kapitalismus. Vyznačuje se institutem vlastnictví, což je absolutistická moc člověka nad vlastněným objektem, ať už to je cokoliv, včetně společensky klíčových institucí (média, banky apod.). Zároveň se vyznačuje nenahraditelnou rolí peněz, jakožto formy moci, v dosahování jakýchkoliv cílů.

Právě liberalizace člověka se stala základem současného davo-„elitarismu“. Řídící subjekt „elit“ na úrovni konceptuální moci se odchýlil od Božího Záměru a počal do své koncepce řízení společnosti vnášet prvky liberalizace člověka, aby řízenému objektu přidal požadované vlastnosti a funkce. Získal tak prostřednictvím objektu akceschopnost k tomu, aby zničil a pohltit objekty jiných konceptuálních mocí. Liberalizace člověka je pevnou součástí biblického projektu. Umožňuje využívat člověka k dosažení i těch cílů, které nejsou v souladu s Božím Záměrem. Prohlubování liberalizace člověka přímo vede k prohlubování davo-„elitarismu“.

Nyní následuje vysvětlení dvou základních jevů a zavedených nástrojů moci v liberalizované společnosti: Vlastnictví a Peníze. Pro pochopení podstaty poselství následujících stránek je třeba hlubokého a pokorného oproštění se od současného chápání věcí. Ne každý toho bude schopen.

Vlastnictví

Pojem vlastnictví vychází ze slovanského slova *vlast*, které znamená moc, přeneseně pak panství, majetek. To už nám napovídá, co je podstatou vlastnictví v jeho dnešním pojetí. Je to přiznaná absolutistická moc nad určitým objektem. Když něco vlastním, mohu si s tím dělat téměř cokoliv, co chci.

Samozřejmě se to týká i soukromého vlastnictví. Vlastněná firma, banka či obecně organizace podléhá výlučně svému majiteli. Jediné omezení vyplývá z platných zákonů, ale ty v principu nejdou proti právu majitele na plnou moc nad vlastněným objektem.

Jak tedy institut soukromého vlastnictví vůbec vznikl? Abychom si na tuto otázku mohli odpovědět, musíme jít poměrně daleko do minulosti.

Ve skutečnosti se lidé nestali vlastníky tak, že by přišli a řekli: „Toto je moje.“ Samozřejmě, že lidé měli věci, které k nim patřily a se kterými nikdo jiný nesměl nakládat. Ale to nebylo vlastnictví v dnešním slova smyslu. Věci osobní potřeby či dům byly vždy v soukromých rukou člověka nebo rodiny a nikdo jiný neměl právo si na ně činit nároky. Ale neznamenalo to totéž, co dnešní vlastnictví. Bylo to nezpochybnitelné právo držet a užívat, ale ne vlastnit.

Vlastnit ve skutečnosti znamenalo panovat. Bylo to původně výsadou vládnoucího představitele určitého území. Instituce panovníka se vyvinula z pozice vojenského vůdce, vojvody. Vévoda či kníže stál v čele ozbrojené družiny a ochraňoval své území. Lidé a vesnice na tomto území byli původně svobodní, ale museli družinám zajišťovat obživu, v rámci společenské dohody.

Kníže měl samozřejmě silovou a tím i mocenskou převahu, takže nebylo radno proti němu vystupovat. Do života většiny lidí ale nezasahoval, s výjimkou řešení závažných sporů, pokud je nevyřešili místní stařešinové.

Kníže měl tedy svěřené území, na kterém vládl. Neměl ale ještě poddané v pravém slova smyslu. O těch můžeme mluvit až po dalším vývoji.

Členové družiny knížete, bojovníci stáli po jeho boku. Když však kníže získával další území pod svou vládu, pod jeho vedení se dostávali další velmoži. Pokud novému území předtím nikdo nevládl nebo tamní vůdcové byli zabití či vyhnáni, byla tato území svěřována věrným z okolí knížete. V obou případech došlo k tomu, že tito lidé se knížeti vzdělili a stali se určitými autonomními jednotkami na částech celkového území. Kontrola panovníka nad činností těchto lidí tak byla slabší, než když se nacházeli v jeho okolí. I tak byli tito páni panovníkovi podřízení a byli jeho prodlouženou rukou.

Postupem času docházelo k prohlubování nadvlády panovníka nad lidmi žijícími na jeho území. Knížata se většinou povýšila na krále a nabyla královského majestátu. S tím se rozvrstvil a zesložil i zbytek společnosti, velmoži a bojovníci se stali šlechtou. Ustavil se pevně daný nástupnický systém.

I díky tomu vznikl prostor pro různé mocenské boje, ve kterých již zástupci šlechty vystupovali jako subjekty s vlastními zájmy. Přestali být prodlouženou rukou panovníka a stali se jeho

konkurencí. Šlechta získala práva, která bránila panovníkovi zasahovat do jejích záležitostí a panství. Panovník (král) si musel vytvořit paralelní aparát královských úředníků. Jednotlivé země měly již ve vrcholném středověku převážně pevné hranice. A v těch zemích, kde panovník vládl, si musel zřídit opěrné body (hrady, města). Nemohl ale jen tak obsadit území šlechty, která jej měla v dědičném držení, vlastnictví.

Celkově v této době bylo téměř každé město či vesnice v něčím vlastnictví. Byly to državy šlechty nebo církve. Královská města byla obvykle považována za svobodná. Příslušníci nižší šlechty byli vazalsky podřízeni výše postaveným. Prostí lidé byli součástí panství (vlastnictví), na kterém žili, byli poddaní svého pána. Přirozeně tedy nemohli nic vlastnit, když vše, co užívali, bylo vlastnictví pána. Přesto měli prostí lidé zajištěno dědičné právo žít a hospodařit na svém pozemku, ze kterého je většinou jen tak někdo nemohl vyhnat. Vlastnictví tak ještě nemělo ve vztahu k vlastněnému objektu zcela absolutistický charakter.

Postavení prostých lidí se však na přelomu středověku a novověku zhoršovalo. Společnost plně ovládly peněžní vztahy a poddaní se stali výrobními prostředky. Šlechta mohla obchodovat s vesnicemi ve svém vlastnictví anebo ukládat svým poddaným všemožné poplatky. Mohla také budovat nová hospodářská odvětví a svým poddaným nařídít novou práci. Nakonec se poddaní stali úplnými nevolníky, což už můžeme považovat za opravdový absolutismus.

Dnes se často mluví ohledně této podstaty vlastnictví. Nesprávně se mluví o tom, že prostí lidé také „vlastnili“ svůj majetek. Je to pokus vnášet mezi lidi nepochopení a snaha zakrýt skutečnost, že vlastnictví je absolutismus, který přišel shora. I když lidé nakládali s penězi a obchodovali, neznamena to, že byli vlastníky. Peníze totiž stačí pouze držet. Peníze nejsou objekt vlastnictví, ale forma moci. Jsou mocí v rukou toho, kdo je drží (více v následující kapitole).

V závislosti na svých právech, která byla v různých zemích různá, se mohl poddaný z vlastnictví pána vykoupit a stát se tak svobodným člověkem. Ale to bylo pro většinu lidí nedosažitelné. Šlechta na počátku novověku neměla skoro žádné zábrany *ždímat* poddané, jak nejvíc to šlo. Proto také fungovala tvrdá robota.

Šlechta však přerůstala přes hlavu i panovníkovi, který proti ní musel někdy zakročit. Dlouhodobě dezintegrováný stát, kde si šlechta na svých panstvích dělá, co chce, je neakceschopný a zaostává. Dnes jsou obecně za absoluty označováni panovníci právě proto, že si podmaňovali šlechtu. Ale ve skutečnosti bychom se měli více dívat očima prostých lidí, protože jejich život za těchto podmínek byl velmi těžký. Ten skutečný absolutismus panoval právě ve vztahu panstva k obyčejným lidem.

Teprve během osvětských reforem byl vztah mezi prostými lidmi a šlechtou zregulován více ku prospěchu poddaných. Byla patentem zrušena povinnost roboty na panských *výrobních prostředcích*. To však neznamenal, že tato práce skončila. Poddaní ve vlastnictví šlechty museli platit daně a spoustu dalších poplatků a někde museli získat peníze. Ty jim zaplatila šlechta, pokud pro ni pracovali.

Jednalo se o zvláštní situaci, protože v panském vlastnictví byla jak půda panská, tak půda poddanská s poddanými. Rozdíl byl v tom, že na poddanské půdě hospodařil rolník, který ale

musel odvádět naturální dávky a platit poplatky. Naproti tomu produkce vrchnostenské půdy patřila celá vlastníkovi. Došlo tedy k jakémusi rozštěpení vlastnictví jako společenského jevu, kdy jedna větev – tradiční, vlastnění celého panství i s poddanými – byla odsouzena k zániku, a druhá větev – kapitalistická, vlastnění výrobních prostředků – nabývala na důležitosti.

Díky tomu, že poddaní již pracovali částečně za mzdu, vyrostla šlechtě konkurence v podobě neurozených podnikatelů. Ti dále prosazovali své zájmy, jimiž bylo omezování privilegií a moci šlechty a zrovnoprávnění lidí. Někde došlo k protifeudálním revolucím (např. ve Francii), někde se proces vyvíjel evolučně. Vše přirozeně směřovalo ke zrušení poddanství.

Když bylo poddanství zrušeno, lidé ve vesnicích se stali formálně svobodnými. Ale jejich domy a půda byly stále ve vlastnictví šlechty. Kvůli tomu se museli bývalí poddaní vykupovat. V Habsburské monarchii byl výkup poddaných financován z 1/3 ze státní pokladny, z 1/3 jej museli splácet sami bývalí poddaní a 1/3 hodnoty museli bývalí vlastníci odečíst jako ztrátu.

V té době se prohloubila nerovnost mezi bývalými poddanými. Už předtím byly rozdíly mezi lidmi, ve velikosti pozemků, na něž měli dědičné užívací právo. Ale kdo měl pozemků málo, ten pracoval na cizích a nebyl v tom až takový rozdíl, protože vše stejně vlastnilo panstvo. Rozdíl byl v rozhodovacích pravomocích, kdy nejvýše byl vlastník, potom hospodář a pod ním pracující na jeho hospodářství. Hospodář odpovídal za hospodářství (grunt) před vlastníkem. Celkově si poddaní byli blízcí a víceméně rovní. Ale právě po zrušení poddanství se tato situace překlopila do vzniku velkostatkářů a chudých. Ten, kdo měl dědičné užívací právo na pozemky, byl tím, kdo nejvíc vydělal na jejich výnosech a tím tyto pozemky také dokázal vykoupit. Dlužno podotknout, že někde došlo k rozdělení panské půdy těm, kdo měli své bývalé poddanské půdy nejméně. Ti tak dostali šanci hospodařit na svém a našetřit peníze na vykoupení.

Společnost dostala nová pravidla hry, kdy každý člověk nyní měl hrát sám za sebe a vztahy s ostatními nabyly finančního charakteru. Vlastnictví bylo do té doby převážně nástrojem vlády, správy společnosti šlechtou, ale nyní se stalo nástrojem pro zajišťování si životních potřeb, hospodaření prostých lidí. O to více se instituce vlastníka absolutizovala. Vlastník mohl o svém vlastnictví neomezeně rozhodovat a měl jej pod přímou kontrolou. Z předmětu vlastnictví byli vyjmuti lidé, kteří naopak byli každý za sebe přinuceni stát se vlastníky. Vlastník tak již neměl žádnou odpovědnost za zajištění a ochranu životních potřeb jiných lidí – vlastníků, se kterými udržoval pracovní a obchodní vztahy.

Nejlepší startovní pozici měli samozřejmě staří vlastníci – šlechta a svobodní měšťané. Bývalí poddaní začínali jako dlužníci šlechty, zatímco ta mohla v klidu podnikat. Podnikání či hospodaření v té době mělo převážně nemilosrdný charakter. Absolutismus vlastnictví dovoloval vlastníkovi klást si jakékoliv podmínky pracovně-právního vztahu – měl absolutní moc nad svým vlastnictvím a kdo se pohyboval na jeho půdě, musel se podřídit jeho pravidlům. A prakticky celá země byla rozparcelována mezi jednotlivé vlastníky, takže nebylo možné prostě se někde usadit a hospodařit. Rozdíl byl v různých zemích Evropy, někde přetrvávaly relativně lidské bratrské vztahy, zvláště na venkově, jinde docházelo k nepopsatelně krutému vykořisťování.

Ustavení všeobecného absolutistického vlastnictví tak vytvořilo novou společenskou hierarchii, která má díky nastaveným pravidlům přirozenou tendenci se neustále prohlubovat

– bohatí snadno bohatnou a chudí zůstávají chudými. Už předtím, než se všeobecné vlastnictví plně prosadilo, byly již připraveny nástroje a mechanismy, jak pomocí vlastnictví a finančních vztahů vytvořit globální hegemonii. Těmi nástroji jsou především banky a nadnárodní vlastnické struktury. Tato hegemonie dnes ve velké míře určuje podobu světa.

Toto je podstata vlastnictví. Dnešní velkovlastníci výrobních koncernů, korporátů a klíčových institucí (médiu, banky apod.) jsou potomky feudálních pánů. Vlastník má úplnou (totální, absolutní) moc nad vlastněným objektem. S tímto objektem tak může (v rámci mezí zákona) libovolně nakládat, jeho vlastnictví je nezrušitelné a neodebratelné. Je tedy doživotní a dědičnou mocenskou funkcí. Je pouze na libovůli vlastníka, zda svou vlastnickou moc bude uplatňovat pro naplnění potřeb společnosti nebo pro naplňování převážně svých potřeb a tužeb. To je rozdíl oproti raně (i vrcholně) středověkému feudalismu, kdy ještě vlastníci byli ve velké míře omezeni mravním řádem, měli určitou společenskou odpovědnost.

Institut vlastníka je v rámci liberální ideologie v současném systému uznáván a nade vše chráněn. Je dokonce některými lidmi zahrnován mezi lidská práva.

V současném liberálním systému je vlastnictví mnohem mocnějším a jistějším nástrojem v rukou člověka než jakákoliv volená, neabsolutistická společenská funkce.

Peníze

Abychom mohli posuzovat společensko-politicko-mocensko-hospodářské procesy, musíme chápat, co to jsou peníze. O penězích mluví každý, nikdo však neodhaluje jejich podstatu.

Jak to bylo s „výměnným obchodem“ v minulosti a dnes

Obecně se tvrdí, že peníze prostě vznikly, když bylo potřeba vytvořit nějakou jednotku pro směnný obchod. Známe ten narativ opakovaný už dětem ve škole – o tom, jak lidé nejdříve směňovali např. kožušinu za obilí, ale pak se obchod zesložil a každý potřeboval už něco jiného, než nabízel jeho protějšek a hodnoty se špatně dělily a tak dále, až vznikly peníze... Ve skutečnosti se věci takto neodehrávaly – ani nemohly.

To teprve dnes hodnotíme a vidíme společnost minulosti skrze současné liberální paradigma. Společenské vztahy v dávné minulosti byly založeny na úplně jiných principech. Takzvané „zbožní výměny“, pokud má vůbec smysl jim tak říkat, byly určovány dlouhodobými společenskými vztahy, a nikoliv zákonem okamžité nabídky a poptávky. Směňování v dnešním smyslu slova bylo něco zcela neznámého. Lidé se nesetkávali s cílem vyměňovat si věci kus za kus.

Lidé žili nejdříve v tlupách, pak v občinách. Museli přežít ve velmi náročných podmínkách. Každý jednotlivec byl závislý na celku a celek zase závisel na práci každého jednotlivce. V zemědělské občině každý člověk dostal přesně tolik půdy, kolik dokázal obdělávat. Když přestal být schopen půdu obdělávat, dostal ji zase někdo jiný z občiny. V rámci občiny se lidé a rodiny vzájemně hlídali, chránili a podporovali. Každý měl svou práci, kterou se podílel na životě občiny.

Občina byla prakticky soběstačná, i tak se ale dostávala do kontaktu s dalšími subjekty. Jako součást většího národa či kmene patřila občina do určitého kulturního společenství. To mělo své duchovní tradice a jejich nositele – kněze a žrece. Rovněž mělo vůdce a ozbrojené družiny. Každá z těchto společenských skupin měla přesně danou funkci. V rámci společenských vztahů bylo určeno, kdo komu poskytuje jaké potřeby. Nedochozelo k žádným výměnám, ale k celoživotní společenské službě. Všichni chápali úlohu svou i druhých a dbali o jejich naplňování.

Takže žádný výměnný obchod nebyl. Ale pokud nutně chceme, můžeme i tyto vztahy poněkud nesmyslně označit za vzájemné „zbožní výměny“. Potom se nám vyjeví velmi podstatný rozdíl mezi starou tradiční společností a dnešní liberalizovanou společností. Dejme tomu, že lovci (kteří mohli být zároveň bojovníky) poskytovali zemědělcům část své kořisti a jiné věci zase přijímali. V tom případě ale – když se zrovna jedněm nebo druhým neurodilo či nepoštětilo, neznamenalo to, že nedostanou „zboží“ od svého protějšku, protože zrovna přišli s prázdnou a nemají co na „výměnu“. Nikdo takto ani nepřemýšlel. Plnění vzájemných společenských služeb bylo jaksi bezpodmínečné. Nehrálo se „kdo s koho“ a „co za co“. Prvotním cílem bylo, aby všichni přežili a zachovala se jejich společenská funkce důležitá pro všechny. A ne že když se jednomu nedaří, aby to zablokovalo i činnost ostatních... K tomu, aby potřebné věci

putovaly tam, kam mají, nebylo potřeba žádných peněz ani výměnného obchodu v dnešním smyslu.

Zbytky takovýchto vztahů tradiční společnosti jsou patrné ještě dnes v některých zemích. Jako příklad můžeme uvést Indii, kde lidé dávají každý den jídlo mnichům. Není tam žádná okamžitá výhodnost daná okamžitou protislužbou, motivací je společenské a náboženské vědomí, že to prostě tak má být.

Ještě upřesněme označení vztahů jako bezpodmínečných. Bezpodmínečné byly v tom smyslu, že člověk, který poskytoval jednu službu (produkt), nevyžadoval jakousi okamžitou odpověď, okamžitou protislužbu (platbu) od druhé strany. Tento vztah byl ale podmíněný právě společenskou dohodou. Každý člověk musel být *dobrým členem své společnosti*, musel plnit svou společenskou funkci, jinak byl ostatními srovnán a ve vážných případech mohl být i vyobcován.

V dnešní anonymizované a liberalizované společnosti pochopitelně není výlučnost takovýchto bezpodmínečných vztahů možná. Lidé už nemají vzájemný přehled o tom, kdo a jak dobře plní svou společenskou funkci. Soběstačnými celky už nejsou vesnice, ale obrovské ekonomické celky dosahující globální úrovně. Za zboží se musí platit penězi, aby nikdo nemohl jen tak brát ze společného a sám nic netvořit. Funguje však tato kontrola proti parazitismu? Nebo jen mění pravidla hry, jak žít na úkor práce druhých? Člověk může přijímat obrovské množství peněz a tedy i produktů, aniž by tomu odpovídalo jeho pracovní nasazení. Může dokonce přijímat neúměrné množství peněz a přitom jeho „práce“ vytváří negativní společenskou hodnotu. To je jen důkaz toho, že absolutně liberalizovaná společnost není životaschopná. V každé společnosti musí alespoň částečně fungovat přirozené vztahy s cílem bezpodmínečně naplňovat její potřeby. Jinými slovy, každý celek v sobě musí nést prvky původní tradiční společnosti, i kdyby byly na první pohled neviditelné. Čím je společnost liberalizovanější, tím méně je soběstačná a musí být buďto zdrojově zajišťována (vyživována) jinými společnostmi, nebo se zhroutí.

Motivací pro vytváření hodnot v liberální společnosti není uspokojení společenských potřeb a poptávky, ale zisk. To má přinejmenším dva důsledky. Zaprvé, lidé nejsou primárně motivováni k užitečné produktivní činnosti, ale k činnosti přinášející zisk, bez ohledu na společenský přínos. A za druhé dochází často k nadvýrobě zboží, protože jeho hlavním úkolem není posloužit spotřebitelům, ale najít kupce. Když dané zboží plátce nenajde, zůstane nevyužito, nespotřebováno, ačkoliv by mohlo sloužit lidem. Tak dochází k obrovskému plýtvání.

Finanční vztahy komplikují život společnosti, která má sice zdroje, technologie, výrobu, ale kvůli peněžní bariéře chybí odbyt vyrobených hodnot. Bariéry nedostatku peněz objevivší se v jednom obchodním vztahu se přirozeně řetězově šíří celou ekonomikou a vzniká finanční krize. Ta se sice dá částečně oddalovat různými nástroji, ale z principu je v liberálně-kapitalistické ekonomice vždy nevyhnutelná. Finance se vždy koncentrují na jedněch místech a na jiných místech začnou chybět, což spustí problémy. Skutečným řešením

těchto problémů je jen opětovné nastolení přirozených společenských vztahů založených vzájemném naplňování potřeb, pěstování přímé cesty ke společensky potřebnému výsledku a snížení mechanistické závislosti na koloběhu financí.

Je tedy zřejmý rozdíl ve fungování původní tradiční společnosti a fungování zliberalizované společnosti postaveném na koloběhu peněz, kapitalismu. Nyní je třeba popsat, co to peníze jsou a jak vznikly.

Co jsou peníze a jak vznikly

Obecně jsou peníze definovány jako „volně směnitelná hodnota“. To je však chybná definice. Hodnoty ve všeobecnosti nejsou něco, co se ze své podstaty směňuje. Směňování a obchod s hodnotami jestvuje v naší společnosti a v našem paradigmatu. Přivlastnění si určité hodnoty je možné jen v individualistickém chápání sebe sama či v rámci přenosu tohoto chápání na identitu určité skupiny, instituce. Kromě toho, i v rámci našeho paradigmatu dobře chápeme, že jsou hodnoty přivlastnitelné a hodnoty nepřivlastnitelné. Těmi prvními jsou například hmotné statky. Těmi druhými jsou třeba hodnoty duchovního a kulturního charakteru, jako společenské ideje, filosofické a náboženské myšlenky, ale i některé hmotné věci jako vzduch, který je zde pro všechny a nikdo si jej nemůže přivlastnit.

Když jsou hodnoty nepřivlastnitelné, nemají žádné vlastníky a nemohou se mezi žádnými vlastníky směňovat jakkoliv nebo za cokoliv, včetně peněz. Peníze tedy nejsou hodnotou volně směnitelnou za jakoukoliv jinou hodnotu, ačkoliv určitou hodnotou jsou a jsou i směnnou jednotkou v rámci současného paradigmatu vlastnění a směňování.

Jakou hodnotou jsou tedy peníze? Představme si společnost tvořenou dvěma lidmi. Jeden člověk drží, vlastní kus chleba. Druhý člověk drží peněžní částku odpovídající ceně tohoto kusu chleba. Mohlo by se zdát, že když sečteme hodnoty této společnosti, dostaneme hodnotu dvou kusů chleba – jednu hodnotu kusu chleba dává samotný kus chleba a druhou hodnotu kusu chleba dává finanční částka odpovídající ceně také kusu chleba. To ale není pravda. Tato společnost se nikdy nenají dvou kusů chleba. Ve skutečném součtu hodnot je jeden kus chleba.

Tak kde je ta hodnota peněz? Hodnota peněz je pouze hodnotou nástroje. Peníze nejsou tou hodnotou, kterou navenek reprezentují. Jsou jakýmsi zrcadlem odrážejícím skutečnou hodnotu, na kterou odkazují, ale samy tou hodnotou nejsou. Peníze jsou nástrojem v rukou člověka, který mu dává možnost – moc něčeho dosáhnout. **Peníze jsou tedy forma moci.**

Peníze jsou mimo jiné nástrojem pro nabývání vlastnictví. Vlastnictví je společností přiznaná absolutistická moc nad určitým objektem. Peníze jsou mocí nabývat vlastnictví nebo dosahovat jiných cílů – uloženu ve skryté anonymizované formě. **Peníze jsou anonymizovanou absolutistickou mocí.** Absolutistickou nejen protože slouží nabývání vlastnictví, ale zejména protože moc liberálních **ideálních peněz** je ideálně nezrušitelná, neodebratelná, nepominutelná. V praxi se setkáváme s neideálními penězi, ačkoliv jejich snahou, v rámci liberalismu, je blížít se liberální idealitě.

Jaké vlastnosti mají (liberální) ideální peníze? Jsou ideálně skryté (nikdo nezná částku peněz drženou druhým člověkem), dále jsou ideálně anonymní (nikdo nezná jejich původ, identitu předchozích držitelů), jsou ideálně stálé v čase (jejich moc a reprezentovaná hodnota zůstává na stejné úrovni), jsou ideálně přenositelné a pohyblivé. To jsou hlavní vlastnosti (liberálních) ideálních peněz.

Peníze blížící se liberálnímu ideálu jsou atributem hluboce liberalizované a těžko životaschopné společnosti. Umožňují vzájemnou anonymitu, nekontrolovatelnost a nekoordinovanost v činnosti různých subjektů. To už je samo velkým problémem. Navíc také díky tomu je velkému množství subjektů umožněno čerpat zdroje neúměrně jejich společenskému přínosu. V podstatě peníze znemožňují rozvoj společnosti na základě vědomého smysluplného řešení. Systém postavený na finančním koloběhu není účelně organický, ale mechanický s možností (a zároveň nucením) jeho mechanismy individuálně anonymně využívat bez vazby na potřeby Celku a lidí jako jeho součástí.

Například: V kapitalistickém systému poháněném tokem peněz často dochází k nezaměstnanosti – chybí činnost, kterou by lidé mohli dělat, nebo zdroj peněz, který by tuto činnost financoval. Práce nezaměstnaných lidí nikde (kriticky) nechybí, nezaměstnaným však chybí zdroj obživy. Přirozeným organickým řešením by bylo přerozdělit práci, aby všichni pracovali méně. Jenže z peněžně-účetního pohledu jednotlivých subjektů ve společnosti (zaměstnaní lidé, firmy ...) se to nevyplatí.

Peníze tedy dávají moc vybraným společenským subjektům dosahovat vytyčených cílů bez ohledu na společenskou správnost a obecnou podporu těchto cílů. A když to potřebují, dosahovat těch cílů i skrytě a anonymně.

Přirozeně se musíme ptát, za jakým účelem byly peníze jako forma moci zavedeny. Jestliže jsme plně osvětlili jejich funkci a význam ve společnosti, pak se musíme ptát, komu a čemu tato funkce posloužila. Přirozeně je jasné, že peníze umožnily a umožňují přinutit lidi dělat to, co by ze své vlastní vůle nedělali. Opět jsme u podstaty liberalizace člověka – proces jeho *osvobození* od kritérií rozhodování postavených na tradičních mravních základech a vstřípení mu jiných kritérií rozhodování – např. právě kritérium rozhodování postavené na faktoru peněz. Tím je umožněno využívat člověka i k tomu, co je proti původním mravním zásadám. A obecně, co je proti jeho vůli. Navíc je možno takové zneužití člověka mocí peněz zajistit skrytě a anonymně.

Peníze tedy musely být vytvořeny tehdy, když určití lidé potřebovali jejich funkci. Funkci skrytého ukládání absolutistické moci. A jejího skrytého (důvěrného), později i otevřeného, používání. Jinými slovy, když chtěli otevřeně nebo skrytě zvyšovat svůj společenský status nad rámec obecné normy, provádět zákulisní operace, či obecně dosahovat cílů, které nemají společenskou podporu.

Takže vytvoření a obecnému přijetí peněz musela nutně předcházet určitá liberalizace části společnosti. V čem spočívala její liberalizace? Bylo to *osvobození* od takových principů mravního řádu, jako je například rovnost lidí ve spotřebitelském statusu. Čili ambice na vyšší

společenský a spotřebitelský status u představitelů „elity“. V rámci této ambice docházelo k absolutizaci moci vůdcovských institucí a její ideové obhajobě (obsažené např. v biblickém křesťanství). Panovník či velmož už nebyl odpovědný před společností za to, jak dobře svou společenskou funkci plní. Už nebyl *rozhodčí* mezi rovnými, ale měl jiná, větší práva než ostatní lidé. Jeho práva, výsady a funkce se staly dědičnými a nepominutelnými. Kamkoliv přišel, tam měl v rámci svého absolutismu právo téměř na cokoliv.

Jenže tento společenský status byl dostupný jen malému množství lidí. A ti, kteří působili okolo této důležité osoby, chtěli, aby se na ně nějakým způsobem také přenesly její výsady. Dokud byli po jejím boku, tak měli každodenní *drobky ze stolu* zajištěné. Ale pokud se vzdálili, bylo to horší. Potřebovali něco, co na nich bude reprezentovat moc vůdce. I vůdce potřeboval něco, co jej bude činit rozpoznatelným na první pohled. I z tohoto důvodu se začaly používat určité vzácné předměty určené jen pro vyvolené, ne pro běžné lidi. To byl důležitý krok davo-„elitarizace“ a liberalizace už přímo vedoucí ke vzniku peněz. Těmi luxusními předměty mohly být šperky, drahé oblečení a podobně. Kdo měl tyto věci, ten něco znamenal a ostatní se k němu podle toho tak chovali.

Peníze jsou anonymizovaná forma absolutistické moci. Čili forma přenositelná z konkrétního přiznaného absoluta na kohokoliv jiného, bez ohledu na to, kdo to je. Muselo tedy dojít ke kroku, kdy odznak absolutistického vůdce, komu měli ostatní povinnost sloužit, se přenesl na někoho dalšího, v souladu s vůlí tohoto vůdce, a zajistil novému nositeli část privilegií tohoto vůdce. Mohli to být jeho zástupci, vyslanci, kteří se reprezentovali vzácnými předměty udávajícími status. Například věcmi ze zlata.

Poté muselo dojít k tomu, že tyto předměty reprezentující moc autority se začaly předávat z osoby na osobu. Došlo k jejich anonymizaci a tím k degradaci, protože člověk je držící už nebyl *někdo*, ale kdokoliv, kdo se k nim dostal. Proč se to stalo? Vůdce vydával čím dál tím více zlatých „*žetonů majestátu*“, aby motivoval své služebníky a zároveň jejich práci zaštitil svou autoritou. A další lidé měli povinnost sloužit těmto služebníkům, zaštitivšími se „*žetonem majestátu*“ a opět pro motivaci, znak věrnosti moci a dobrého jména dostali také svůj „*žeton*“.

Kdo měl „*žeton majestátu*“, mohl počítat, že bude považován za dobrého služebníka pána, a se z toho plynoucími výhodami. Nicméně tyto „*žetony*“ později už měl *kdekdo*, a tak jejich význam opět degradoval. Stále však platilo, že autorita těchto „*žetonů*“ byla zaštitěna autoritou pána. Pán ji uznával a jejich držitelé garantoval určité jistoty. A tím byly tyto peníze kryty. Už se jednalo v podstatě o skutečné peníze, protože v této fázi již neměly kvalitativní charakter, ale kvantitativní – čím více peněz, tím větší moc.

Peníze jsou vždy odvozené od vládnoucí autority, nikoliv od nějaké hodnoty. I u zlata a zlatých mincí to tak vždy bylo. Dnes jsou peníze odvozené od autority státu a autority nadnárodních subjektů, které tento stát a jeho měnu uznávají. Alternativní „peníze“ jako kryptoměny jsou jen odvozeny od autority skutečných peněz. Drahé kovy jsou jen komodity, kromě zlata, které je jako určitá forma peněz uznáno centrálními bankami států. Libovolné vlastněné hodnoty nelze používat jako peníze. Je možné provést exkluzivní obchod ve formě výměny (barteru), ale nelze tím samým platit všeobecně. V libovolném obchodě na území České republiky zaplatíte pouze Českou korunou. Eurem ani Bitcoinem nezaplatíte ve 100 % obchodů. Obecně

platné peníze nejsou výsledkem nějaké nabídky-poptávky, ale jsou právě derivátem vládnoucí autority. Pokud je stát funkční, jeho autorita garantuje všeobecnou platnost jeho peněz na jeho území. Jinými slovy, moc peněz je společenskou dohodou a musí jestvovat autorita, která platnost této společenské dohody garantuje.

Vraťme se ale zpět do minulosti. Platí výše napsané, že peníze byly rozšířeny snahou pána ještě více motivovat a podpořit lidi ve službě. Ovšem také zde, v souladu s tím, hrál roli aspekt konzumu „elit“ – a těch, kteří jej dokázali využít.

Přichází lidé, kteří se specializují na dovážení luxusních věcí pro „elitu“ – kupci. Již dříve byli i jiní kupci, kteří pracovali ve prospěch všeho lidu, např. dovozci soli. Ale zde je řeč o kupcích obsluhujících „elitu“. Byli to jedni z prvních uživatelů a rozšiřovatelů peněz. Liberalizace „elity“ a davo-„elitarizace“ společnosti byla jejich příležitost k seberealizaci. Také proto se brzy stali jedněmi z nejbohatších lidí, ačkoliv nepožívali nějaké zvláštní autority. Bylo to možné právě díky penězům, které jim umožnily vysoký spotřebitelský status i přes nízký společenský status.

Kupci si tím, že přiváželi kuriozity a přitažlivé věci z ciziny, postupně ochočovali lačnou „elitu“ a tím jí už naplno uvrhovali do závislosti na cenných předmětech, které požadovali jako platbu. Kupci nebyli sluhou společnosti, sloužili přímo „elitě“ a na „elitě“ byli závislí. Elitáři si je potřebovali zavázat, protože takový kupec mohl se svým exkluzivním zbožím napříště odcestovat někam úplně jinam a dotyčný elitář se svou rozmarnou manželkou by se jej už nikdy nedočkal. Vztahy kupců a „elit“ byly neoficiální a důvěrné. Byly to první opravdové obchodní vztahy. Do toho, co si pán koupil od kupčíka a jak mu zaplatil, nikdo neměl co strkat nos. V té době už skutečné peníze, vytvořené obvykle z drahých kovů, nebyly pro obdiv a důkaz statusu. Zajišťovaly skryté operace s cílem na jedné straně něco získat něco exkluzivního a na druhé straně získat moc a dobré živobytí.

Zvláštní skupinou kupců byli židé. Ti byli společně s latinskou církví hlavními tahouny zavádění peněz. Neobchodovali už ani tak se zbožím jako spíš výlučně s penězi. Poskytovali „elitám“ půjčky s úroky, aby s jejich pomocí „elity“ dosáhly svých cílů a poté z nabytého bohatství splatily dluhy. Tak nepatrné šedé myši s pramalou společenskou autoritou získávaly obrovskou moc a vliv ve vysokých „elitních“ kruzích. A opět prosazovaly tu koncepci uspořádání společnosti, která jim dávala více možností a sloužily tím té konceptuální moci, která je v této jejich podobě vychovala.

Tak jako tak, se stále jednalo čistě o záležitosti „elity“, nikoliv prostých venkovských lidí. Ti pracovali a žili tradičním způsobem, bez ohledu na nějaké „žetony moci“. Pro všechny neurozené zbohatlíky však bylo důležité, aby se finanční vztahy rozšířily na celou společnost, aby všude peníze platily. Aby i poslední rolník byl pro nabídnutý zlaťák či stříbrňák ochoten udělat *první poslední*. Aby onomu boháči sloužil stejně, jako by sloužil samotnému králi. Vesničané se do finančních vztahů příliš nehrnuli, ale byli donuceni. Páni vyhlásili vedle naturálních dávek i peněžité daně a poplatky a vydělej si na ně, vesničane, kde chceš. Kvůli tomu a možná i z jiných důvodů se vesničané naučili chodit na trh a prodávat za peníze. Na jednu si stranu tak mohli získat i něco exkluzivního pro sebe, ale o to více museli doma pracovat a odpírat si, aby bylo co prodat. Tím byl vznik peněz završen.

Peníze otevřely další možnosti, jak prostý lid zavázat ke službě panstvu a městskému obyvatelstvu, kteří by bez nich nemohli být. Společenské vztahy zesložily a znepřehlednily, zajistily spotřební anonymitu. Umožnily pružně a dobře ovládat lidi a společnost a tím je i zneužívat např. k válkám za šíření dané koncepce. Na druhou stranu, přispěly k liberalizaci společnosti nad únosnou mez, kvůli čemuž se potácí od krize ke krizi. V dnešním stavu už zliberalizovaná společnost není schopna dalšího rozvoje.

Takže pro shrnutí, peníze nevznikly jako nějaká věc pro směňování, ale jako derivát mocenského statusu vůdce. Teprve následně se staly nástrojem pro nabývání exkluzivních předmětů nad rámec běžné potřeby. A až po dlouhém vývoji se rozšířily na celou společnost a začaly se používat i pro nabývání základních životních potřeb a jako základ veškerých výrobních vztahů.

Liberální a liberálně-demokratická ideologie

Liberalismus a jeho protichůdnost

Jak už bylo zmíněno, světonázorovými základy současného liberalismu jsou především individualismus a – zdánlivě v rozporu mezi sebou – materialistický ateismus a protestantské biblické křesťanství. Ve skutečnosti tyto dva světonázorové systémy mají společného dost k tomu, aby fungovaly vedle sebe. V dnešní době je i katolické křesťanství silně zasaženo prvky protestantismu a liberalismu.

Z toho již plyne, že hlavní ideou liberalismu je svoboda a blaho jednotlivce. V souladu s tímto se liberální ideologie snaží prezentovat jako cesta ku blahu všech jednotlivců – opak je ale pravdou. Liberalismus nechává svobodu a bohatství pro většinu lidí (a států) ve formě teoretické možnosti. Staví především na právech lidí, ale už ne na praktickém naplňování jejich zájmů. Proto je systém postavený na liberální ideologii systémem výhodným pro bohaté, pro „elitu“. Oni a jejich majetky jsou chráněni především.

Tak tomu bylo i u kořenů ideologie liberalismu na přelomu středověku a novověku (15. a 16. století). Společnost už byla ve velké míře liberalizovaná, ale liberalismus jako ideologie a liberální kapitalismus jako systém se teprve začínaly formovat. Liberální postoje tehdy zaujímal především šlechta a bohatí měšťané. Snahou šlechty bylo získat co největší míru nezávislosti na panovníkovi, právo svobodně a neomezeně využívat své panství. Z toho už plyne hlavní neřest liberalismu – budování svobody, práv a blahobytu jedněch na úkor svobody, práv a blahobytu druhých. Šlechta, která na konci středověku začala podnikat, měla své poddané jako výrobní prostředek. Byli jejím vlastnictvím, jehož osud záležel na libovůli vlastníka (tehdy už mělo vlastnictví téměř absolutistický charakter). Za tímto účelem se snažila zbavit moci panovníka nad sebou. Usilovala o tzv. „stavovskou společnost“ (podobnost s dnes liberály vzývanou „občanskou společností“ není náhodná).

Měšťané byli dvojího typu – svobodní měšťané ve svobodných městech a měšťané patřící šlechtě v poddanských městech. Poddanští měšťané se snažili vymanit z vlastnictví šlechty či získat víc práv, chtěli být také svobodnými lidmi. Svobodní měšťané později bojovali proti privilegiím šlechty, která byla díky vlastnění poddaných v rámci kapitalismu konkurenceschopnější než oni – a tento boj nakonec v 18. a 19. století vyhráli.

Je tedy zřejmé, že už u samotných kořenů liberální ideologie stál boj jedněch o práva a svobody zneužívat druhé – a boj druhých o práva a svobody nebýt zneužíván prvními. Tedy třídní boj *jak vyšitý*. Třídní boj vzniká společně s rozvojem liberalismu. V rámci středověkého křesťanského feudalismu byly i jen náznaky třídního boje výjimečné.

V liberalismu se často střetávají dvě ideje – rovnost a individuální svoboda – které liberalismus postavil proti sobě. Ale nejen to, i svobodu jako *jednu ideu* postavil liberalismus u jednotlivých lidí (tříd) proti sobě. Ve jménu práv, svobod a zájmů jednoho dochází k potlačování práv, svobod a zájmů druhého. Liberalismus vytváří systém založený na permanentní konkurenci a

boji o místo pod sluncem. To je ostatně v souladu s ideologií sociálního darwinismu, která vidí přirozený řád v boji individuí a přežívání nejsilnějších (nejpřizpůsobivějších) z nich.

Čistý liberalismus je neudržitelný, a tak dochází k jeho regulaci určitými pravidly, alespoň částečně zohledňujícími zájmy lidí ze všech společenských skupin (tříd). Jenže tyto regulace jdou proti duchu liberální ideologie a jsou pro to napadány.

Stát v liberálně-demokratické ideologii

Současná liberálně-demokratická ideologie stojí především na negaci. Je to negace státní moci, která je označena za hlavního původce lidské nesvobody. K tomu se liberalismus snaží negovat a popírat i moc jako takovou. Svou teorii buduje na ignoranci objektivních zákonitostí moci.

Podstatou liberálně-demokratické ideologie je odepření člověku spoluodpovědnosti za rozvoj a osud jeho společnosti a státu (v souladu s duchem liberalizace, *osvobozením* člověka od odpovědnosti a pout mravního řádu). Například v podnikatelské či mediální činnosti se v rámci liberální *svobody* nemusí člověk zamýšlet, jaký bude mít jeho práce dopad na společnost a stát. Liberalismus rozsekává lidské společenství takovým způsobem, že nabádá jednotlivce, aby se přestali identifikovat s Celkem a identifikovali se pouze s vlastním já (nebo úzkou společenskou skupinou) – když každý hraje sám za sebe, tak to údajně přináší všem blaho. Takto je liberalismus v rozporu s vlastenectvím i sociálním cítěním.

Liberalismus přednostně potlačuje ty, co veřejně zastupují Celék, oproti těm, kdo soukromě zastupují osobní nebo úzkoskupinové zájmy. To znamená, že prvním terčem kritiky je vláda vzešlá z lidových voleb mající zastupovat všechny občany. Naopak nevládní struktury převážně pod drobnohledem nejsou, nestávají se terčem negativních emocí, nejsou vyzdvihovány jejich průšvihy.

Tento přístup je postaven na tom, že státní orgány mají oficiální moc danou zákony, zatímco nevládní struktury přímou možnost vytvářet zákony a vynucovat jejich plnění nemají. Tím je dáno přesvědčení, že oficiální pozice mohou být tím zdrojem nepravosti, nespravedlnosti nebo útlatu. Pozice mimo státní aparát údajně neoplývají mocí, a proto je není nutné hlídat.

Je to ale skutečně tak? Čím více jsou omezené možnosti státní moci různými pojistkami, tím více roste význam vlivu těch, kdo stojí mimo státní aparát. Čím více je státní moc společensky pranýřovaná, tím vyšší autority oproti ní požívají nevládní a soukromé subjekty. Získávají legitimitu na to, aby měly klid na své vlastní plány a záměry vůči státu. Čím více společenských organizací je vyčleněno z přímého řízení státní mocí, tím menší zdroje a prostředky státní aparát má a tím větší prostředky má nevládní sektor.

Reálná moc se ve výsledku přesouvá z oficiální oblasti, do oblasti neoficiální. Zejména díky obrovským finančním kapacitám pohybujícím se v soukromé sféře. Ale vůbec nejde jen o peníze. Aby kdokoli oplýval reálnou mocí, musí mít dlouhodobě pevnou neměnnou stabilní pozici. To se rozhodně nedá říci o nikom ve vládě, která se každé čtyři roky vystřídá. Jedna

vláda dělá jedno, druhá vláda dělá druhé. Jak tedy mohou být na instituci vlády navázány jakékoliv dlouhodobé procesy? Nemohou. Vláda státu nemá reálnou subjektivitu.

Vláda nemá ani autoritu. Jakákoliv vláda je od začátku svého mandátu kritizována opozicí. Jednoduše proto, že v systému založeném na soupeření politických stran se kritikou druhých získávají body. Jak jsme zvyklí, vláda je terčem úplně všech. A po čtyřech je další vláda opět terčem kritiky všech. I těch, co bojovali proti minulé vládě.

Má vůbec vláda státu nějakou moc? Vláda může třeba vydávat nařízení a ta vymáhat. Pokud se ovšem společenské nevládní a soukromé organizace postaví proti, vláda nakonec nezmůže vůbec nic. Média, velké korporace, vlivní lidé mohou vládu doslova zadusit.

To se ostatně pravidelně děje. Jen málo vlád České a Slovenské republiky dovládlo do konce mandátu. Velká část z nich byla pod tlakem nevládní moci a stranické opozice odstavena parlamentem či sama dobrovolně odstoupila.

Jaká je tedy role vlády v liberálně-demokratickém politickém systému? Vláda je vykonavatelem vůle vládnoucích „elit“ stojících na stabilních pozicích mimo státní aparát. Vláda doslova odvádí špinavou práci, aby korporace či vlivové organizace mohly zůstat čisté. Když vláda neplní své úkoly, je proti ní zorganizována štvánice. Když vláda utlačuje občany v zájmu zákulisní nevládní moci, protestní nálady lidí se tlumí odváděním pozornosti. Když to zajde příliš daleko, může se *upustit pára* výměnou vlády, čímž se politické tendence nezmění, jen se mohou v některých ohledech zmírnit (a v jiných třeba zase vyostřit).

A nejlépe pro liberální ideology a liberály je pak špinavou práci vlády nazvat zločinem státu.

Liberálně-demokratický stát je tedy útvar, kde má oficiální státní moc reprezentativní charakter. Vytváří zákony a ohlašuje politiku státu, ale musí tak činit v souladu s nevládní mocí, která hlídá veškerou její činnost. Nevládní moc nese obvykle nadnárodní charakter. To je dáno mimo jiné nadvládou společenské „elity“, která se ztotožňuje ne s národem a státem, ale s mezinárodní „elitou“. Její *třídní pud* jí velí udržovat si moc nad lidem a podřizovat se těm, kdo tento systém nastolil a umí ho udržovat, tedy v současné situaci jí velí vzhlížet do zahraničí, konkrétně na Západ.

Tím, že se liberální demokracie označuje jako systém s vládou lidu, je „elita“ nucena předstírat, že stát je řízen lidem. To jí zužuje manévrovací prostor a ještě více jí to přirozeně přitahuje k zahraniční „elitě“, která je podstatně lépe etablovaná a zkušenější v liberálně-demokratické hře.

Pro obyčejné lidi jsou určeny volby jako systém jejich vyjádření k politice státu. Mají odevzdat pravomoc vládnout některému ze svých zástupců. Hromadné vhazování lístků do urny není žádné řízení ani žádné vládnutí. Je to odevzdávání zpětné informační vazby a pravidelná legitimizace systému. Volby sice rozhodují o složení parlamentu a vlády. Jenže výsledek voleb je vždy daný tím, jaké je informační prostředí a jak byly zformovány politické skupiny a lídři. Tyto zformované pozice se volbami jen zpečetí. Téměř pravidlem je, že dosavadní strana vedoucí vládu ve volbách prohraje a opoziční strany vyhraje. Lid účastníci se voleb není subjektem řízení. Vytváří totiž masu chovající se přesně podle statistického rozložení. Nemá vědomí ani vůli, takže nemůže mít ani koncepci, plány, cíle... V souladu s tím nemá ve volbách

ani právo vyjádřit nějakou konkrétní myšlenku – má jen právo odevzdat moc jednotlivým lídrům a jejich kandidátkám.

Lid jako masa ani nemůže nic kontrolovat, není to žádná bytost s rozumem, nedokáže posuzovat politiku státu. To dokážou lidé jako jednotlivci, kteří se mohou stávat subjekty řízení, v rámci nestrukturované masy jsou ale objektem řízení. Liberálové sami toto částečně chápou, a proto neuznávají „vůli lidu“ jako konečnou instanci. Moc dobře ví, že tzv. „vůle lidu“ je ovlivnitelná, říditelná, zneužitelná. Proto vláda státu vzešlá z lidových voleb pro ně není legitimní. Legitimní se stává až tehdy, když je uznávána a podporována společenskými autoritami. Tyto autority z řad „elit“ a jejich přísluhovače liberální demokracie označuje jako občanskou společnost.

Liberalismus se negativně a předpojatě staví ke státní moci. Je snad důvodem ochrana státu jako Celku (všech lidí) před jeho zneužíváním a poškozováním lidmi ve vládě a úřadech? Ochrana státu a všech lidí primárním důvodem rozhodně není. Liberalismus vychází převážně z individualismu a zájem o Celek zosobněný všemi lidmi v něm zakořeněn není. Liberalismus se naopak jeví jako dobrý ideologický nástroj jednotlivců a korporativních skupin pro zneužívání většiny („můžu si dělat, co chci a stát nemá právo na mě šlapat“). Liberalismus nepředpokládá zájmy Celku. Vnímá výlučně zájmy jednotlivců, aniž by se je pokoušel zahrnout do nějaké rovnováhy. Neusiluje o vybudování nějakého spravedlivého systému.

Není proto překvapivé, že liberalismus negativně vnímá i stát. Stát jakožto organizační systém lidí je v liberalismu chápán jako něco, co je na obtíž a co je spíše zdrojem problémů, než nějakých výhod.

Zajímavé je, že v tomto ohledu liberalismus operuje s určitou manipulační technikou. Jedná se schizofrenické používání pojmu „stát“, zaměňování jednoho významu za druhý. Jednou se „státem“ myslí celek, například Česká republika, to znamená všichni občané, území atd. Podruhé se slovo „stát“ používá ve smyslu státní moci, úřadů.

Ve svých tezích a dokumentech pak liberálové mluví o různých negativních činech „státu“, jako například, že „stát zvyšuje lidem daně“, „stát utrácí peníze“, „stát páchá represe“ a podobně. Ideologicky na to navazují tím, že deklarují, že různé významné společenské funkce musí být „nezávislé na státu“, například sdělovací prostředky, ekonomické subjekty a podobně. Původně je tím samozřejmě myšlena nezávislost na představitelích státní moci, ale skrze schizofrennost vyjadřování je to vědomě i podvědomě vztaženo na stát jako Celek. Najednou jde o všeobecnou absenci odpovědnosti za prospěch a zájmy Celku. Tato naordinovaná „nezávislost“ je pobídkou ke svévoli, k možnosti dělat si se svou mocí cokoliv se danému subjektu zamane.

Ještě důležitější je uvědomit si, že žádná skutečná nezávislost není. To by nezávislý subjekt musel přebývat ve vzduchoprázdnu bez jakýchkoliv interakcí s okolím. Ve společnosti se přirozeně vytváří vztahy a vazby mezi jednotlivými subjekty řízení. Zvyšuje se tak koncentrace řízení, moc jednotlivých subjektů, koordinovanost, efektivita. Moc jako taková je objektivní jev, je potřebná pro dosažení jakýchkoliv cílů společnosti. Moc nejde vymazat, jde jen lživě popírat její přítomnost, což liberální ideologie dělá. Takže namísto toho, aby byl deklarovaný

úkol jednotlivých společenských subjektů sloužit lidem a státu, je jim přiřazena jakási „nezávislost“.

Média dle liberálně-demokratické ideologie nemusí být objektivní ani nestranná ani nemusí dobře sloužit lidem. Musí být jen nezávislá na svém státu, na zájmech a potřebách lidí, společnosti. Jestli jsou také nezávislá na korporátních a zahraničních zájmech, o to už se liberalismus nestará. Nepřítel číslo jedna je stát a ti, kteří jej zastupují.

Perspektiva liberalismu

Ideologie liberalismu, jak jej chápeme dnes, začal vznikat na přelomu středověku a novověku a dotvořil se v průběhu 19. století. V té době se stal se především ideologií měšťanstva, které ani tak netoužilo po všeobecné rovnosti, jako spíše po zlepšení svého vlastního postavení ve srovnání se šlechtou. Rozvinutím kapitalismu byl překonán feudalismus a jeho pevná nepřizpůsobivá struktura (otevřely se kádrové výtahy). Avšak z hlediska života společnosti došlo k *vytlouknutí klínu klínem*. To, co bylo zdrojem dosavadního nesouladu, bylo nikoliv odstraněno, nýbrž mnohonásobně rozšířeno. Míra liberalizace společnosti se dramaticky zvýšila. S ní se zvýšila akceschopnost řídicího subjektu takové společnosti díky větším možnostem zneužívání společnosti. Například Britské impérium postavené na liberalismu dokázalo dobýt prakticky celý svět. Ale sama o sobě je liberální společnost nesoběstačná a bez zdrojů zvenčí nestabilní.

Více než svobodu a rovnost liberalismus přinesl individualismus a společenskou nezodpovědnost. Liberalismus vytvořil expanzivní civilizaci. Liberální společnost musí neustále dobývat nové zdroje na úkor jiných společností. Není schopna rovnovážného rozvoje a soběstačnosti. Právo na život v liberální demokracii je dáno jen části světové populace (širší kapitalistické metropoli), protože tato část světa musí být zdrojově zajišťována ostatními částmi světa (periferií), které musí být spravovány úspornějšími režimy a systémy. Bohatství liberálně-demokratických režimů funguje jako lákadlo pro lidi z chudších států, jimž je vmanipulováno, že pokud budou liberálně-demokratickým režimům sloužit, dostanou se jednou na jejich úroveň. Tento příslib ale nemůže být nikdy naplněn.

Liberalismus v podobě liberálního kapitalismu a liberální demokracie přináší obrovské plýtvání zdroji, které je způsobeno konkurencí, individualismem a nekoordinovaností společnosti. Z těchto a dalších důvodů je liberalismus jako společenská a státotvorná ideologie neudržitelný a bude postupně nahrazován.

Liberální teorie „SAMO SE TO“

Už byl zmíněn kult údajné nezávislosti pěstovaný v liberální demokracii. Nejen, že ve skutečnosti nikdo nemůže být doopravdy nezávislý, což znamená, že je tento kult postaven na lži – ale jde především o evidentní zaměření tohoto kultu proti státu.

V liberálně-demokratickém státu jsou jediným nástrojem lidovlády volby. O skutečný nástroj lidovlády se nejedná, ale berme to v tuto chvíli tak. Potom ti zástupci vzeší z „vůle lidu“ jsou těmi, kdo má být podle liberálně-demokratické ideologie nejvíce omezen a nejvíce kontrolován. A kontrolován kým? Tím samým lidem? Nikoliv, to bychom měli například odvolatelnost politiků. – Kontrolování mají být (dle lib. demokracie) ne lidem, ale médií, neziskovkami, samozvanou občanskou společností. – Soukromými subjekty nebo jimi placenými subjekty. Ano, absolutistické mocenské funkce kontrolují ty pravidelně volené.

Kult nezávislosti úzce souvisí právě s teorií „samo se to“. Jestliže jsou všichni *nezávislí, nepropojení, žijící ve vzduchoprázdnu* a potom začnou podporovat nějakou tendenci, znamená to, že k tomu *všichni došli nezávisle na sobě a všichni nezávisle na sobě dospěli k tomu, že je to to pravé ořechové a že to chtějí prosazovat*. Prostě se to vyvinulo tak nějak *samo*. Ano – takto se dnes v rámci *vědeckých* teorií liberálně-demokratické ideologie popisují společenské procesy.

Teorie „samo se to“ tedy zakrývá subjekty odpovědné za konkrétní společenské jevy a jejich motivy, aby tyto nemohly být hnány k odpovědnosti před lidmi a společností. *To by totiž bylo neliberální a nedemokratické*. To je první účel teorie „samo se to“.

Druhým účelem je popírání smyslu vědomě se organizovat. „Nemá smysl plánovat rozvoj hospodářství, volný trh všechno zařídí sám a lépe.“ „Nemá smysl, aby stát řídil média a firmy, to je diktatura, samy se budou řídit mnohem lépe ku prospěchu všem.“ Pak třeba – „lidé, chodte k volbám, objednáte si nějakou politiku, zařídí se to a víc už se starat nemusíte.“ Atd.

Nejde jen o demotivaci lidí samoorganizovat se, ale často přímo o ideologický zákaz. Stát je ve skutečnosti sdružení všech lidí (nejen ti, co vládou). A tomuto státu je potom odepřeno právo řídit sebe samého. Místo toho, aby se hledalo, jak subjekty kontrolovat lidmi – např. právě média, aby pracovala objektivně – tato kontrola se zakazuje státu, v liberálním dvojznačném smyslu toho slova. Tedy jak zástupcům státní moci (kde by zneužití opravdu hrozilo), tak i lidem z lidu, kteří naopak mají zájem na správném fungování médií a jiných institucí.

Ve výsledku teorie „samo se to“ slouží právě k ovládnutí státu a společnosti nadnárodními subjekty. A také do jisté míry způsobuje zneefektivnění společnosti kvůli její nekoordinovanosti. Např. protože jednotlivé především hospodářské subjekty jsou v rámci „nezávislosti“ ovlivňovány pouze rámcově, nejsou koordinovány ve smyslu intenzivní spolupráce a společného plánování. To se projevuje plýtváním zdroji a neschopností rozvoje. Jednotlivé společenské subjekty jsou alespoň zákulisně ovlivňovány, čímž je jakási slabá koordinace zajištěná a alespoň *něco nějak* funguje – což je lepší, než kdyby to fungovalo *nijak*. Ale samozřejmě, to *nějak* fungující *něco* je zcela v dikci konkrétního nadnárodního subjektu.

Na teorii „samo se to“ a kultu nezávislosti stojí celý liberálně-demokratický politický systém. Hlavní úlohou liberálně-demokratických institucí je jen jedno: nepřekážet soukromým a nadnárodním subjektům. Dále mají za úkol vyhlásit to, co je třeba vyhlásit oficiálně. A být četníkem hlídajícím správné chování občanů. Někdy také být *obětním beránkem* a *hromosvodem* lidového hněvu.

V případě ekonomické teorie „samo se to“, teorie volného trhu, jde o odepření státu právo řídit a plánovat své hospodářství. Jsou dvě skupiny lidí, kteří mluví o volném trhu. Jedna jsou ti, kteří ideologicky věří na tržní samořízení s absencí plánu a na základě toho podporují vše, co zapadá do pravidel volného trhu. Druhá skupina jsou vlivní lidé, kteří argumentují volným trhem tehdy, když to podpoří jejich cíle.

Zkrátka, otázka volného trhu se vykládá tak, jak se to komu zrovna hodí. Příklad z praxe v ČR a EU: Když jde o konkurenci mezi domácí produkcí potravin a zahraniční, tak se domácí zvýhodňovat nesmí – bylo by to proti volnému trhu. Ale když jde o nerovné dotační podmínky zemědělců mezi různými státy, tak se o pravidlech volného trhu pomlčí.

Další otázkou je, co je to vůbec volný trh? Zákon nabídky, poptávky a ceny... Ale může to takto dynamicky v reálném čase fungovat? Když je po něčem náhlá poptávka, dá se to na základě automatické reakce trhu vyrobit ze dne na den? – a přesně tolik, kolik je potřeba (bez nadvýroby)? – a několika subjekty, které nejsou nijak domluvené a koordinované? – bez jakýchkoliv plánů? – s platností pro všechny typy výrobků?

Ve skutečnosti je kladení rozporu mezi trh a plán falešné. Copak účastníci trhu neplánují? Ano, plánují – kdy začít vyrábět konkrétní výrobek, jak jej prodávat, jakou strategii uplatnit proti konkurenci, jak fungovat na území daného státu atd. Jejich plán tedy počítá s volným trhem jako nástrojem. A ten jediný, kdo má plánování ideologicky zakázané, je právě stát. Protože stát údajně má být dezintegrován a nemá mít žádnou možnost ovlivňovat své vlastní hospodářství. Nemá prý mít žádné státní firmy obsazující volný trh ani vytyčovat cíle subjektům na volném trhu. Jednotlivé hospodářsky aktivní subjekty ve státě mají být údajně na tom státě nezávislé, rozhodovat se pouze ve vlastní režii bez závislosti na potřebách lidu... a tak prý je to nejlepší (zda jsou i nezávislé na nadnárodní vlivové lobby, což evidentně nejsou, liberalismus neřeší). Nezáleží na tom, že nadnárodní korporace mají svůj plán vůči státu a jeho obyvatelstvu, stát a obyvatelstvo nesmí mít žádný plán pro sebe ani vůči těmto subjektům...

Řeč je stále o plánu ve vztahu k trhu, tedy nic, co by trh jako takový rušilo. Trh je objektivní nástroj, jímž se zajišťuje naplňování potřeb lidí a státu. Jde jen o to, zda stát bude subjektem, nebo dezintegrováním objektem bez vůle. Třešničkou na dortu je fakt, že státy-velmoci i nadnárodní subjekty plánují ve svém zájmu ekonomický rozvoj zahrnující i obyvatelstvo států, které si své vlastní plánování zakázaly. Nesmyslnost tvrzení, že rozvoj *probíhá sám o sobě*, bez vědomého přičinění, je očividná. A stejně tak je holý nesmysl, že když každý pracuje jen na vlastní blaho a vlastní zájmy, že tím naplňuje celospolečenské zájmy. Opět mylný pocit, že se to udělá *samo*. Současný systém drží nad vodou skutečnost, že je stále dost lidí, kteří ze svého přesvědčení pracují tam, kde je to potřeba. Ale v očích liberálních ideologů se to dělá *samo*.

Objektivní zákonitosti

Ideologie

Naučili jsme se pojem ideologie vnímat negativně. Ideologie má být něčím škodlivým, co manipuluje lidmi a čemu propadají agilní hlupáci. Mnoho lidí si dokonce myslí, že ideologie vznikají samy od sebe a že jsou jakousi „nemocí společnosti“. Takovýto přístup je ale nesprávný a sami se jím omezujeme.

Ne všechny národy světa pohlíží na ideologii tak, jak je to běžné u nás. A konkrétně v Rusku nebo v anglosaském světě je ideologie vnímána jako objektivní jev a nástroj.

Wikipedie píše: „V angloamerickém prostředí je obvyklé i užívání termínu ideologie pro neutrální označování ucelené soustavy myšlenek a výpovědí, případně "pojem označující soustavu symbolických výrazů s mobilizační funkcí, legitimizující určité jednání". V evropském prostředí má termín častěji pejorativní vyznění a vyjadřuje též uzavřenost, jednostrannost, iracionální a propagandistické rysy takové soustavy myšlenek a výpovědí.“

Není žádnou náhodou, že výše zmíněné kultury, jež vnímají ideologii jako legitimní jev, jsou ty, které mají zkušenosti s konstrukcí států a navrhováním státních zřízení. To ony určují běh dějin, jsou svrchované a dokážou bránit své zájmy. Proto bychom se nad jejich pohledem měli minimálně zamyslet.

Je třeba si uvědomit, že ideologie obecně není zlo. Ideologie je nástroj. Nám je však vnucováno, abychom si tento nástroj zakazovali jako cosi údajně zločinného. A zároveň vědomé používání tohoto nástroje neviděli ani u jiných. Nechat se takto manipulovat je obrovskou chybou.

Už od školních let je nám vtlačováno do hlavy: „Konečně žijeme ve společnosti bez vládnoucí ideologie.“ Dokonce i v Listině základní práv a svobod (součást Ústavy ČR) je napsáno: „Stát je založen na demokratických hodnotách a nesmí se vázat ani na výlučnou ideologii, ani na náboženské vyznání.“ Ta věta popírá sama sebe, jinými slovy totiž říká: „Státní ideologií České republiky jsou „demokratické hodnoty“, stát se nesmí vázat na výlučnou ideologii.“ A pokud podstatu těchto „demokratických hodnot“ analyzujeme, dojdeme k závěru, že ono sousloví je synonymem pro liberálně-demokratickou ideologii.

Podle našich současných ideologů „demokratické hodnoty“ ideologií nejsou. To je ale nesmysl. Každý systém se opírá o ideologii, která lidem vysvětluje jeho smysl a význam. Současný systém stojí na mnoha závazných konceptuálně-ideologických bodech: trojí dělba moci, nezávislost médií na našem státu, právní stát a další.

Tak kde je ta nepřítomnost výlučné ideologie? Ideologie už ze své podstaty nemůže nebýt! Konceptuální a ideologická moc jsou všudypřítomné, jdou spolu ruku v ruce. Ideologie vždy slouží té koncepci, pro jejíž obsluhu byla vytvořena.

Žádná koncepce uspořádání společnosti se neobejde bez ideologie, ideologie je její nedílnou součástí. I v případě, kdy je koncepce *správná*, pro-lidská a ideologie ji pravdivě popisuje, stále jde o ideologii.

To je důležité si uvědomovat, protože si nesmíme myslet, že ideologii nepotřebujeme. Ideologii je třeba věnovat zvláštní pozornost. Buď bude koncepce a ideologie taková, jakou si sami vytvoříme, odpovídající našim cílům, nebo zůstane takovou, jak ji vytvořil někdo jiný, v souladu s jeho cíli.

Ideologie zajišťuje souhru lidí ve společnosti. Bezstrukturně programuje způsob řešení problémů a díky tomu celý systém může pracovat hladce a synchronně. Dobrá jednotná ideologie umožňuje společnosti velmi efektivním způsobem dosahovat vytyčených cílů (nejlépe veřejně ohlášených).

Ideologie pracuje tak, že utváří určitá nosná schémata, základní myšlenky a principy. Díky nim je společnost naučena vnímat vybrané společensko-politické jevy a určitým způsobem na ně reagovat.

Například naše současná státní ideologie (liberálně-demokratická) říká, že politici nesmí ovlivňovat média. Pokud pak nějaký vládnoucí politik chce přímo vlastnit a řídit mediální dům, tak řídicí kádry společnosti ihned reagují a synchronně vystupují proti této věci. Opačnou situací je, když moc nad médii zaujímá některá klanově korporativní skupina, která si zároveň pěstuje i politickou stranu. V takovém případě nikdo nekřičí, protože současná ideologie neprojektuje rozlišovací schopnost v této věci (tím pádem to nezapadá ani do citlivosti vnímání a schopnosti či zájmu vyhodnotit většiny řídicích kádřů).

V naší současné ideologii například dále chybí citlivost pro vnímání zahraničního vlivu na naši zemi a jeho označení jako nepřipustného. A to je jeden z důvodů, proč nám naše současná koncepce uspořádání státu a ideologie nedává možnost být suverénní.

Ideologie není jen souhrn základních ideových východisek, obsahuje také rozvinuté teorie. Jejich prostřednictvím všechny řídicí kádry získávají společný terminologický aparát a základní znalosti řízení (i když ne vždy dostatečně přesné). V současném systému nezískávají řídicí kádry prostřednictvím teorií ani tak znalosti řízení, jako spíše znalosti pro obsluhu svých částí systému.

Vypracované teorie dodávají ideologii váhu a uplatnitelnost v praxi. Ideologie pak proniká do různých oblastí společenského života, které jsou zahrnuty v jejích nebo jí kompatibilních teoriích. V současném systému řídicí kádry nemusí znát veškerou teorii, stačí jim všeobecné základy a pak ty části, ve kterých se pohybují. Prostý občan pak nemusí znát žádnou teorii, ale jen hlavní ideologické body. Ty jsou mu v současné praxi neustále opakovány příslušnými autoritami, jsou součástí i školních osnov občanské výchovy.

Ideologie je tedy nástrojem řízení a rozvoje společnosti. V závislosti na tom, jaké má tvůrce ideologie cíle, může mít ideologie různé funkce. Může lidem vštěpovat nesprávné chápání

společensko-politických procesů a podsouvat jim škodlivé stereotypy myšlení a společenského jednání. Nebo může mít opačnou funkci – podporovat rozvoj lidí a jejich státu.

Úkolem pro-lidské ideologie není nahrazovat lidské poznání. Pro-lidská ideologie slouží výlučně k synchronizaci a vzdělání společnosti, s tím, že dává každému prostor pro vlastní poznávání světa i nad její rámec. Proto by její teze měly být v maximálním souladu s objektivní skutečností. Ideologie přináší terminologický aparát, bez něhož by nebyla možná odborná komunikace mezi řídicími kádry a diskuze o mocenských otázkách.

Ideologie předkládá základní návody na řešení problémů společnosti. Nesmí ale vyžadovat absolutně neměnné postupy a odmítat tvůrčí iniciativu jednotlivých lidí. Vždy je třeba dávat prostor k přemýšlení, novým nápadům, vyhodnocení dosavadních zkušeností.

Bylo by chybou pěstovat vynucování jediného správného názoru. Ve všech společnostech je vždy nastaven určitý základní standard a důležité je, aby byla možnost vést diskuzi o jeho správnosti. Ideologie sama o sobě neznamena strnulost, i když ji mnohé ideologie vytváří.

To je také cílem celého tohoto rozboru. Naším úkolem je především odhalit současnou ideologii, její stereotypy a teorie. Teprve s tímto je můžeme uvést na pravou míru a vypracovat lepší teorie popisující společensko-politické procesy, ve kterých se bude odrážet opravdové chápání skutečnosti. A tím i vytvoříme novou ideologii.

Moc a sjednocení

Co to je moc? Moc je v obecnosti schopnost či možnost něco udělat². Moc je schopnost subjektu dosáhnout vytyčeného cíle. Například něco získat či něco vytvořit... To znamená, že se moc skrývá ve všech oblastech lidské činnosti. Takovéto celostní chápání moci je nutné, abychom si uvědomili, o co tady jde především.

A jde tady především právě o zabezpečování našich potřeb, s čímž souvisí i organizace našeho života. Moc je tedy tím, prostřednictvím čeho každý den získáváme to či ono. Díky moci ovládat své tělo se můžeme hýbat, díky moci přiznané nám společností můžeme od druhých přijímat statky či služby, moc plynoucí z naší role v práci nám dovoluje tuto práci vykonávat, peníze jsou také formou moci, která nám je přiznána, když je držíme.

Moc nad chodem věcí nám dovoluje tvořit to, co jako společnost potřebujeme. Drtivá většina užitečných činností je založena na kolektivní práci. Na tomto základě vzniká nutnost organizovat a koordinovat se. A za tímto účelem vzniká společenská moc. Moc si kultivuje skupina lidí, aby mohla společně dosáhnout požadovaného výsledku. Jedná se o moc efektivně pracovat na společném díle. Takovýto účel a cíl moci je součástí nepominutelného přirozeného řádu.

Když se moc organizovat účinnou společnou práci a život obecně dostane na dostatečně vysokou úroveň, může docházet k rozsáhlejšímu zneužívání této moci. Může docházet k tvorbě

² KOB definuje moc jako uvědomělou schopnost řídit, což v souladu se znalostí úplné funkce řízení znamená schopnost subjektu určovat si cíle a dosahovat jich.

určitých absolutních hierarchií a bezpodmínečného postavení. To je způsob, jakým se nám dnes prezentuje fenomén moci. Je zde snaha tvrdit, že moc je konkrétní mocenská pozice a také že moc je zlo. Ve skutečnosti je moc všudypřítomná a je životní nutností každého člověka a každé společnosti. Záleží však na tom, jaká moc se jakému subjektu dostává do rukou – ať už oficiálně přiznaná nebo neoficiálně prakticky přítomná – a k dosažení jakých cílů tuto moc využívá.

Původ každé moci je v účelu naplňovat nějaké potřeby. Různé formy společenské moci obvykle vznikají jako nástroje pro naplňování potřeb celé společnosti. Poté se však často stanou nástroji pro naplňování potřeb a jiných cílů konkrétních jednotlivců či skupin, jimž se dostanou do rukou. Příkladem je vlastnická absolutistická moc – vznikla jako nástroj pro správu určitého území s lidmi, kdy ještě neměla absolutistický charakter a postupně byla absolutizována až do dnešního pojetí vlastnictví, čímž dochází k jejímu využívání přednostně pro blaho vlastníka. Ovšem je také třeba uvědomit si, že ty formy společenské moci, které se staly zneužitelnými a zneužívanými svými subjekty si také ve větší či menší míře zachovávají původní společenskou funkci. Tím se nadále legitimizují. Nová moc se shromažďuje tam, kde se něco pozitivního vytváří. Moc nemůže vzniknout z ničeho.

Ve skutečnosti moc vzniká tím, že nějaká skupina lidí začne provádět nějakou činnost lépe či efektivněji, než jak probíhala doposud. Tím přesvědčí společnost o tom, že je třeba přijmout jí nabídnutou společenskou dohodu. Společenská dohoda musí vždy nějakým způsobem ve velké míře sloužit svému deklarovanému účelu. A až vedle tohoto účelu může sloužit ku prospěchu vybraných jedinců. A to tím více, čím déle je tato společenská dohoda zavedená.

Tím se dostáváme k tomu, co můžeme nazvat „**Zákon koncentrace řízení**“.

Zákon koncentrace řízení říká, že větší míra koncentrace řízení vždy vede k vyšší efektivitě. Jinými slovy, když se zvýší velikost systému, který je nějakým způsobem řízen (koordinován), zvýší se jeho možnosti, a to i kvalitativně. Zrovna totéž se stane, jestliže se v rámci stejného systému zvýší počet řízených parametrů, počet proměnných, které jsou brány v úvahu, tzn. zvýší se objemnost koncepce řízení. Dva lidé udělají více práce než 2x jeden člověk. Skupina čtyř lidí má více možností než dvě dvojice lidí. A tak dále.

Zákon koncentrace řízení způsobuje, že největší moc se vždy soustřeďuje tam, kde se nachází koordinační centrum (centrum koncentrace řízení) největšího počtu prvků systému. A v souladu s tímto je nutné se dívat na politicko-mocenské otázky.

Největší moc je tam, kde se schází komunikační a dohodové kanály největšího množství prvků, subjektů. Takovéto centrum získává velké tvůrčí možnosti, pokud jich dokáže a chce využít. Centrum, které má zakázáno budovat vazby se všemi společenskými subjekty, tyto tvůrčí možnosti nemá. Dobře to vystihuje pravidlo „Rozděl a panuj“. „Rozděl“ proto, aby nikde nevzniklo centrum koncentrace řízení a mohlo tudíž vzniknout u tebe (abys mohl „panovat“). K tomu se jen zamysleme – dává současná společenská dohoda (ideologie) státní moci právo být centrem koncentrace řízení? Pokud ne, kdo tím centrem koncentrace řízení je?

Centrum koncentrace řízení vzniká vždy, už jen z toho důvodu, že je objektivně výhodné a potřebné. Tvrzení, že jednotlivé společenské subjekty jsou na sobě navzájem nezávislé, je holý nesmysl. Z neuspořádanosti vždy vzniká řád. Vznikají přímé i nepřímé vazby. Vzájemně výhodné dohody. Koordinace za účelem dosažení společného cíle. A tak dále. Pokud sami sebe budeme přesvědčovat, že nic takového neexistuje, pak si jen navozujeme iluzi a neschopnost vzít řízení do svých rukou. Vzdáváme se moci nad sebou samými.

Moc se nedá jen tak jednoduše *zrušit, popřít*. Moc se dá vytvořit na základě vlastní tvůrčí síly a řízení. Výsledkem je to, že přestaneme být závislí na moci a řízení někoho jiného. Nejlepší cestou k moci je vytvořit lépe fungující systém než ten dosavadní.

Když se bude společnost neustále snažit potírat něčí moc, tak to zaprvé bez plnohodnotné vlastní alternativy příliš nejde, a za druhé se sama se zbavuje přítomnosti moci a tím i možnosti organizovaně dosahovat výsledků. Jsou pak dvě možnosti, k čemu může dojít – buď tuto moc uchopí někdo skrytě, aby nebyl potírán, a ve svém vlastním zájmu, nebo bude společnost stagnovat (ve výsledku dojde do určité míry k jednomu i druhému). Když bude společnost otevřeně podporovat koordinovanost všech se všemi, získává tím jako celek moc. Může se tak rozvíjet.

Musíme neustále analyzovat systém a uvědomovat si skutečnou roli každého jeho prvku i konkrétních osobností. Moc neznamena mít nějaký konkrétní status, titul či funkci (ty mohou moc zvyšovat, ale pouze když je jejich nositel k tomu kompetentní). Moc je schopnost řídit či ovlivňovat určitý systém různými způsoby. Moc znamená vědět, že se lidé rozhodují podle určitých pravidel, tyto principy chování znát a umět je využívat. Systém je tvořen jednotlivými prvky a vztahy mezi nimi. Každý prvek má nějakou společenskou funkci, která je více nebo méně definována vládnoucí společenskou dohodou (ideologií).

Každý člověk, podle toho, jaké má cíle a jak chápe systém, koncepci, ve které žije, na sebe bere určité role předdefinované touto koncepcí (pomocí ideologie, vládnoucího paradigmatu). Skrze různé role lze využívat různé společenské vazby a různou mírou ovládat fungování systému.

Současná ideologie, na které je postaven náš stát, je liberální demokracie, základní body této ideologie jsou: strach ze státní moci, nezávislost společenských subjektů na státní moci (i státu), vzájemný boj mezi politickými stranami, a společenská nelegitimita každé jedné z nich (kult apolitičnosti...)

Pro člověka, který chce něco změnit, je systémem předdefinovaná role účastníka volební soutěže. Ve výsledku se zaškatulkuje přesně tak, jak je to liberálně-demokratickou ideologií určeno – stane společensky nelegitimním, *nenáviděným politikem*. A ztratí mnoho možností, jak ovlivňovat společnost. Často bude podezříván, že veškerou svou činnost směřuje jen k získání popularity do voleb, a ne k pomoci lidem a státu. A ostatní se k němu tak budou chovat.

I když se pak takový člověk dostane do zákonodárných nebo výkonných institucí, zjistí, že v této roli má mnoho věcí zakázaných – ať už liberálně-demokratickou ideologií nebo zákonem na ní postaveným. Dostat se do vlády či parlamentu znamená v liberální demokracii to samé, co dostat se na pranýř. Stát se objektem nekonstruktivní, ale hysterické a předpojaté kritiky. Spolupracovat s vládnoucími politiky se nesluší, zvláště pro „nezávislá média“ či podnikatele (nemusí to platit vždy a všude, nicméně tento princip je zde přítomen).

V každém systému musí být jediné centrum koncentrace řízení. To znamená, že se zde sledují a koordinují všechny oblasti společenské činnosti. Liberální demokracie toto centrum vylučuje ze státní moci. V podstatě státní moci zakazuje řídit většinu společenských subjektů. Centrum koncentrace řízení systému však musí vždy být – v současnosti se nachází mimo oficiální instituce.

Řídit společnost není nic negativního, jak se nás snaží přesvědčit lib-dem. ideologie. Ve skutečnosti se může rozvíjet jen taková společnost, která vědomě plánuje a řídí svůj rozvoj. A systémem, který toto společnosti umožňuje, je stát. Všechny společenské činnosti je potřeba nějakým způsobem koordinovat nebo bezstrukturně řídit (vymezovat a projektovat subjektům takové podmínky, aby plnily potřeby společnosti).

Vždy zde bude přítomen nějaký systém. Buď to bude náš systém tvořený námi a pracující pro nás – náš stát. Nebo to bude systém nadnárodních subjektů pracující pro ně. Prosadí se takový systém, který lépe a efektivněji řídí společenský život. Jestliže se my sami vzdáváme vlastního státu, když považujeme stát za cosi nepotřebné a škodlivé, dáváme tím prostor jiným subjektům k tomu, aby systém vytvořili oni.

Přičemž musíme chápat, že stát není státní moc, ale Celek. Stát tvoří všichni občané, všechny společenské organizace. Oni ve výsledku rozhodují o podobě společnosti. A k tomu, aby měly společně možnost činit tak vědomě a v zájmu lidí, musí být spolu všichni spojení, vytvářet centrum koncentrace řízení (koordinační centrum), mít záměr a plán.

Moc vzniká tvorbou pozitivního. Zvyšováním efektivity a koncentrace řízení. Prosazováním nových – lepších idejí a pravidel. Tvořením nových lépe fungujících vazeb.

Stát a lidovláda

Co je to stát

V dobách pozdního monarchistického feudalismu francouzský král Ludvík XIV. prohlásil: „Stát jsem já.“ Naše státy v dnešní době už nejsou feudálními monarchiemi. Ústavy a obecně pojetí našich států vyjadřují ducha lidovlády (byť v praxi není míra lidovlády vysoká). Z principu tedy státem jako takovým nemůže být nějaká úzká skupina či jednotlivec, ale všichni občané. Stát je sdružením všech občanů a systémem, který jim patří, ne něčím, co by mělo být nad nimi. Lidé tvoří stát, bez lidí by stát neexistoval. Liberálně-demokratická ideologie tento princip na oko přiznává, ale potměšile se jej snaží potírat.

Stát je tím celkem, organizací všech občanů na určitém území. Stát jsme my, všichni. To si musíme takto uvědomit, abychom mohli bránit své zájmy. Nikdo nemá právo vystupovat naším jménem – jménem státu proti naší vůli, proti vůli občanů. Ten, kdo řídí stát, musí tak činit v souladu se zájmy a přesvědčením jeho občanů. Jinak přirozeně jeho vláda ztrácí legitimitu.

Stát je systém pro přežití a rozvoj národa. Stát zahrnuje všechny lidi i všechny organizace působící na jeho území. Nemůže si někdo jen tak tvrdit, že je nestátním subjektem, když pracuje na území státu a s občany státu. Nevládní či soukromý neznamená nestátní. Všichni občané mají spoluodpovědnost za fungování celého systému – svého státu. Proto je důležité na potřeby státu a jeho občanů myslet ve všech společenských funkcích. Každý na svém místě ovlivňuje svůj stát, jeho podobu, fungování.

Stát je systémem národa pro zajišťování jeho potřeb. Jeden stát může tvořit i více národů dohromady. Ale tím, že národy spolu tvoří stát, stávají se sobě blízkými a tak jako tak přirozeně vytváří jeden Celek, se kterým se identifikují. De-facto spoluvytváří jeden politický národ, i když si to někdy neuvědomují. Výjimkou jsou nacionalistické státy, kde jednotlivé národy nejsou sobě rovné. Ale takové útvary často nejsou státy v pravém slova smyslu, jsou obvykle nesuverénní a ovladatelné ze zahraničí, nesplňují charakteristiku státu jako systému, který slouží a patří všem lidem.

Stát je stabilní jen tehdy, když je ideově postaven právě na národně-lidové identitě. Je tím myšlena identifikace státu s jeho lidem, všemi občany. Lid jako takový musí v sobě nést určitou kulturu, tedy tvořit národ. Díky státotvorné kultuře může vzniknout fungující a suverénní stát.

Stát budovaný jako útvar patřící „elitám“, nemůže být opravdovým státem. Vládnoucí elity se totiž s tím Celkem nebudou identifikovat, budou se identifikovat se svou společenskou vrstvou, a to nejčastěji v nadnárodním smyslu. Takový systém neopírající se o lid bude dříve nebo později inkorporován do nadnárodního hierarchického systému. Nejlepším příkladem takového systému je středověká Evropa založená na hierarchii papež -> císař -> králové ->

knížata a vévodové. Tehdy tato hierarchie byla zcela oficiální. Podobná hierarchie států a jejich „elit“ jestvuje i dnes, pouze není navenek zcela napřímo prezentována.

Takže prvním předpokladem vzniku státu, který má ambice být samostatným a svrchovaným, je lid–národ se státotvornou kulturou. Tím se dostáváme k tomu, že stát je ze své podstaty spojen s lidovládou.

Lidovláda

Je potřeba uvědomit si, co je to lidovláda. Lid totiž není subjektem, který by mohl vládnout. Dnešní liberálně-demokratické teorie mluví o „vládě lidu prostřednictvím jeho zástupců“. Čili, nejedná se o lidovládu, ale jakousi zástupcovládu (i když ve skutečnosti ani to není přesná charakteristika).

Lid se jako masa účastní volebních procedur, kde odevzdává zástupcům pravomoc reprezentovat státní moc (reálnou moc odevzdává *pastýřům* těchto zástupců). Tito zástupci nejsou po dobu svého mandátu na lid nijak vázáni, ale zato jsou od začátku zavázáni a nadále ovlivňováni nevládními a nadnárodními skupinami. Zrovna tak volba lidu je statisticky zásadně ovlivněna médii, která jsou také ovládána nevládními mocenskými skupinami.

Takže přítomnost liberálně-demokratických procedur nelze chápat jako lidovládu. Spíše jde o efektivně zařízené permanentní získávání zpětné vazby od řízeného objektu. Jedná se o určitou soutěž o to, která figura bude řízenému objektu nejvíce vyhovovat a prostřednictvím které figury bude řízení objektu nejstabilnější. Když je například společnost příliš násilně vedena určitým směrem, projeví se to ve volbách tak, že se statistické množství voličů postaví za lídra, který navenek reprezentuje odpor proti této tendenci. To je signál pro subjekt řízení, většinou určitou nadnárodní skupinu, že prosazování dané společenské tendence by mělo být pomalejší a důslednější. Když naopak zvítězí ve volbách lídr, který se k té tendenci hlásí, znamená to, že ji společnost přijímá a potvrzuje.

Liberálně-demokratický stát není svrchovaným státem založeným na opravdové lidovládě. Není stabilním subjektem řízení, ale objektem řízení. Jeho vládnoucí vrstvou je úzká skupina „elit“ podřízená nadnárodní hierarchii. „Elity“ se ani v případě zájmu nemohou opřít o vlastní národ, obyvatelstvo státu – systém jim to neumožňuje. Lidé, kteří by přirozeně tvořili občanskou společnost, jsou zase sváděni k tomu, aby svou společenskou aktivitu vkládali do snah o ovlivnění volebních procedur či do účasti v nich. Tím je jejich práce kanalizována do jakéhosi neškodného nárazníkového prostoru.

Stát tak přichází o cenný zdroj stability a suverenity. Zatímco je pozornost lidí upřena na volby, probíhají důležité procesy přímo v jednotlivých oblastech společenské činnosti. Zde subjekt s organizační převahou realizuje své plány, aniž by tomu lidé dokázali bránit.

Lidovláda tedy není a nemůže být vládou lidu. Skutečná lidovláda je **vládou lidí** – aktivně ovlivňujících společenské procesy. Je to práce a dohled lidí nad všemi oblastmi lidské činnosti s cílem zajistit naplňování zájmů státu a jeho občanů, společnosti a lidu.

Čím větší je množství lidí aktivně se účastnících lidovlády, tím stabilnější a silnější může být stát a tím méně je stát ovlivnitelný ve prospěch zahraničních nebo klanově-korporativních zájmů. Tito lidé tvoří skutečnou občanskou společnost, která se od liberály vzývané občanské společnosti zásadně liší. Podstatou lidovlády je právě to, že se jí efektivně účastní lidé ze širokých vrstev společnosti.

To je dnes tak trochu nezvyklé. Lidé si zatím neuvědomují a nenárokují své právo na lidovládu. V mnoha oblastech lidské činnosti je jasně daná hierarchie funkcí a nikdo nepředpokládá, že například obyčejní zaměstnanci obchodního řetězce budou strkat nos do toho, co a za jakou cenu se prodává. Politika těchto subjektů podléhá čirému absolutismu. Zvláště důležité je to u bank a médií, které deklarují nezávislost na státu, a tudíž i absenci odpovědnosti za stát a společnost.

Jak je to s otázkou subjektivity lidí účastnících se lidovlády? Subjektem je vždy nějaké intelektuální centrum, které má cíl, koncepci řízení, plán. Tím může být i jeden člověk ovlivňující nějaký dílčí proces. Tento člověk je ale ovlivňován většími a hlubšími procesy a ve vztahu k tomu, kdo je řídí, je objektem řízení. Občanská společnost jako taková, stejně jako lid, není subjektem řízení. Je to soubor jedinců, kteří jsou subjekty na svých místech, ale dohromady netvoří žádné intelektuální centrum. Teprve, když se tito lidé začnou spojovat a vytvoří určité centrum koncentrace řízení na úrovni státu, může vzniknout subjekt řízení.

Lidovláda znamená sebeřízení státu. A sebeřízením můžeme nazvat takové řízení, kdy se subjekt ztotožňuje s objektem, který řídí, a řídí jej v jeho prospěch. To je v přímém rozporu s davo-„elitarismem“, kdy „elita“ a její centrum řízení pohrdá lidem a neřídí jej v souladu s jeho zájmy, ale výlučně v zájmu svém a zájmu nadřazené „elity“.

O společenských elitách a „elitách“

Lidská společnost je nestejnorodá a přirozeně se objevují lidé nadaní v různých oblastech lidské činnosti. Řízení společnosti buď využívá potenciálu těchto nadaných lidí, nebo jeho využití blokuje. Potenciál nadaných lidí se využívá, pokud jsou ve společnosti dobře fungující kádrové výtahy. To znamená, že se do klíčových řídicích funkcí dostávají nejlepší možní lidé s ohledem na prospěch lidí, státu a společnosti. Takoví lidé se pak stávají skutečnou společenskou elitou (bez uvozovek). Nicméně v davo-„elitářské“ společnosti kádrové výtahy fungují omezeně a řídicí funkce zastává společenská „elita“ vyznačující se zneužíváním moci ve svůj prospěch. Postavení těchto kádrů není dáno jen jejich schopnostmi, ale také jinými vlastnostmi, podle kterých je filtrují davo-„elitářská“ síta. Například jsou vyvolováni výše postavenými kádry pro věrnost výše stojící „elitě“.

Mezi řídící kádry společnosti můžeme počítat každého, kdo nějakým způsobem ovlivňuje alespoň desítky až stovky lidí. Na základě postoje společnosti ke svým řídicím kádrům můžeme rozlišit dva základní typy společnosti:

Davo-„elitářská“ společnost se vyznačuje tím, že dává „elitám“ právo na vyšší spotřebitelský status, než mají ostatní lidé. Tato „elita“ požívá více úcty, cítí se být hodnotnější a má dovoleno více než ostatní lidé. Tato práva a výsady si „elita“ na základě korporativní sobeckosti přisvojuje sama a vnucuje respektování tohoto stavu celé společnosti. V davo-„elitářství“ jsou práva a možnosti prostých lidí, i hodnota jejich života uznaná společností, nižší než u „elity“. Dochází k hierarchizaci „elity“ a ta nejvyšší má téměř neomezenou moc nad ostatními. Udržování si moci a postavení je pro tuto „elitu“ posvátným úkolem. Tato „elita“ se identifikuje pouze sama se sebou, svou korporací, a je tudíž zcela odcizena lidem a národům.

Spravedlivá pospolná společnost nepřiznává své elitě nadřazené postavení. Tato elita se považuje za součást své společnosti a národa a každý takový člověk v míře svých schopností slouží Celku. Národní elita žije s lidmi, nenárokuje si vyšší životní standardy než ostatní. Nepovažuje druhé lidi za konkurenty a snaží se rozšiřovat své řady – tedy usiluje o to, aby se celý národ vzdělaností a moudrostí mohl stát elitou. A také přiznává právo celému národu rozhodovat o svých záležitostech – podporuje lidovládu tím, že organizuje kádrové výtahy. Snaží se řídit společnost co nejlépe, ve prospěch všech lidí.

Jestliže tyto dva typy společnosti existují vedle sebe, musí zákonitě docházet k jejich boji. Vzájemně se totiž ideově ohrožují. V této konfrontaci má každý z nich jinou výhodu. Davo-„elitářský“ režim je atraktivní pro ty řídící kádry, kteří podléhají sobeckým „elitářským“ touhám. Ti pak rádi zradí spravedlivé zřízení, začnou pracovat proti němu. Pospolitá společnost je atraktivní pro lidi a řídící kádry toužící žít ve spravedlnosti a vzájemné úctě, v souladu s Božím Záměrem. Navíc je tato společnost v krizových okamžicích nesmírně silná a výkonná, v boji těžko porazitelná (a má Boží ochranu). Spravedlivá společnost vzniká, když se objeví dostatek moudrých a schopných lidí, kteří jej dokážou nastolit a udržet. Zaniká, když nastává mocenská převaha jeho odpůrců.

Pro davo-„elitářství“ je typická národu **odcizená „elita“**, pro pospolitou společnost naopak **národní elita**. Odcizená „elita“ je málo početná, protože nestrpí konkurenci v boji o mocenské pozice a *korýtko*, naopak národní elita je velmi široká a přijímá do svých řad každého. Národní elita tedy vzniká samovolně všude tam, kde mají lidé přístup ke vzdělání a informacím. Některé znalosti jsou však národní elitě nedostupné a dostane se k nim díky „systému sít“ jen odcizená „elita“. Mezi tu patří i globální „elita“.

V davo-„elitářském“ systému se pro své sebeřízení i pro řízení společnosti odcizená „elita“ organizuje do klanově-korporativních skupin. Řízení vždy musí vycházet z jednoho centra, které je subjektem řízení (nemůže vycházet z neorganizované skupiny, ta je vždy objektem řízení). Na globální úrovni se takový subjekt řízení nazývá globální prediktor (GP). Kádrovou základnou GP je globální „elita“ (ta však není tím subjektem!). Nižší vrstvy národům odcizené „elity“ jsou v davo-„elitářské“ společnosti často řízeny jako dav, podobně tak i národy.

V pospolné společnosti se elita neorganizuje do klanově-korporativních skupin, ale utváří organizační základy národně-lidového státu. Jedná otevřeně a v zájmu Celku. Subjektem

sebeřízení se stává orgán zastupující všechny lidi. Projev národa jako neorganizované skupiny jednotlivců se minimalizuje, upřednostňuje se projev pracujících organizovaných kolektivů.

Subjektnost státu navenek

Další, co souvisí se subjektností státu prostřednictvím jeho centra koncentrace řízení, je otázka vnější a globální politiky. Je sice dobré zvýšit koncentraci řízení tím, že se budou vědomě koordinovat všechny druhy lidské činnosti na území státu. Ovšem, pokud tato koordinace bude omezená právě jen na území a obyvatelstvo jednoho státu, zjistíme, že výsledné centrum koncentrace řízení bude mít velmi malé zdrojové možnosti, koncentrace řízení bude nízká... Dnes, kdy jsou mnohá odvětví lidské činnosti koordinovaná a řízená na globální úrovni, byť ne v nejvyšší kvalitě, je jejich funkce mnohem efektivnější, než kdyby byly řízeny samostatně v každém státu bez vazby na Celek. Jinými slovy, globalizace je objektivní proces zvyšování koncentrace řízení v rámci prostoru planety Země, zvyšování úrovně koordinovanosti lidské činnosti. A tím zvyšování její efektivity. Ale samozřejmě, v závislosti na cílech globálního centra koncentrace řízení může mít globalizace různých charakter.

Takže z toho plyne, že stát má být sice suverénním systémem svého lidu – ale zároveň nemůže být úplně svévolným, ani na svém území. Musí svou činnost koordinovat s činností jiných států, ať už tyto státy jsou jakékoliv. A to nutně nemusí znamenat podřizování se. Lepší je stát se aktivním hybatelem globalizace postavené na dohodách s ostatními. Rovnováhu lze nastolit pouze na základě spravedlnosti. To znamená, že zájmy státu a jeho lidu, zvláště politické, ekonomické a bezpečností, jsou prioritou, neměly by se ovšem naplňovat na úkor zájmů jiných lidí v jiných zemích.

Pokud není stát aktivním hybatelem globálního procesu koncentrace řízení všech oblastí lidské činnosti (globalizace), stává se objektem řízení jiného subjektu. Nebo může být aktivním hybatelem koncentrace řízení některých vybraných oblastí lidské činnosti a na tomto základě si udržovat důstojné a pevné postavení. Ovšem i tak by měl mít právo a snahu vyjadřovat se i k ostatním oblastem lidské činnosti na globální úrovni.

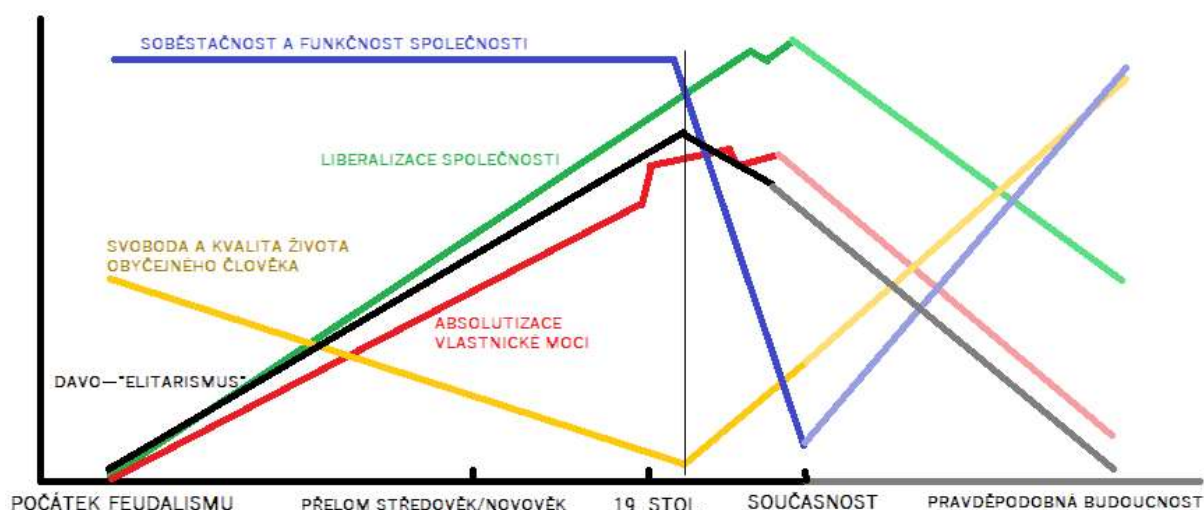
Pokud je stát nositelem unikátního společenského zřízení, automaticky tak vchází do určitého konfliktu s jinými modely společenského zřízení, reprezentovanými jinými státy. Zvláště když je v nich přítomna vyšší míra davo-„elitarizace“ společnosti. V takovém případě musí být stát s unikátním společenským zřízením velmi aktivní na globální úrovni, aby dokázal ochránit své zájmy a svou bezpečnost. Neplatí tvrzení některých lidí, že: „co je cizí, to nás nezajímá“. Je třeba hlídat a sledovat vše, co na stát může mít potenciálně vliv.

Ono to vše nakonec vede ke sjednocování států a spojování lidstva do jednoho Celku. Důležité je však zachování všech unikátních národních kultur.

Proces liberalizace společnosti – shrnutí

Společnost od počátku feudalismu prochází postupnou liberalizací tím, že se liberalizují lidé v jednotlivých společenských vrstvách. Touto liberalizací vlastně jednotlivé společenské vrstvy ve smyslu tříd vznikají. Původní (prvobytně) pospolná společnost byla beztřídní, a tedy rovnostářská. Tím, že se nositelé jednotlivých společenských funkcí (např. vůdci) začali liberalizovat – tzn. osvobozovat od mravního řádu, který jim přikazoval sloužit společnosti a nezneužívat svou moc ke svému prospěchu – docházelo k prohlubování třídních rozdílů. Společnost se shora liberalizovala a z celkového pohledu se davo-„elitarizovala“.

Postupující liberalizace znamenala zvyšování možností a snah „elity“ zneužívat obyčejné lidi. Z historického pohledu to znamenalo postupné utužování feudalismu a poté vznik a rozvoj liberálního kapitalismu. Vrchol davo-„elitarizace“ se pak z historického pohledu nacházel v 19. století v době nejtvrdšího kapitalismu – kdy život obyčejného člověka měl nejmenší hodnotu v poměru k životu představitele „elity“. Přestože se míra davo-„elitarismu“ mírně snížila, proces liberalizace společnosti ještě v určité míře dodnes pokračuje (u obyčejných lidí i „elity“) – a důsledkem je zneživotaschopňování společnosti. Ruku v ruce s postupnou liberalizací společnosti v minulosti docházelo k absolutizaci vlastnické moci, která byla dokonána po vyčlenění lidí z objektu vlastnictví (zrušení poddanství). Úměrně zvyšování míry davo-„elitarismu“ se snižovala kvalita života obyčejného člověka. V rámci pokračující liberalizace docházelo ke zvyšování kvality života obyčejného člověka v širších kapitalistických metropolích kvůli ideologickému tlaku socialistického společenství (které se z trendu liberalizace dočasně vymanilo), ale bylo to na úkor života obyvatelstva periferií a na úkor společenského pokroku, který byl zastaven navzdory pokroku vědeckotechnickému. Kapitalistická metropole se částečně stabilizovala, ale na úkor své soběstačnosti a perspektiv rozvoje. Můžeme tedy orientačně vykreslit do grafu, jakým směrem se ubíraly jednotlivé procesy jako: liberalizace společnosti, absolutizace vlastnické moci, davo-„elitarizace“ společnosti a zdrojová soběstačnost této společnosti.

Osa x symbolizuje běh dějin (časové měřítko je zkreslené, přizpůsobené rychlosti procesů v různých dobách), na ose y je míra jednotlivých charakteristik (liberální charakter společnosti,

vlastnický absolutismus, davo-„elitářský“ charakter společnosti, soběstačnost společnosti, kvalita života obyčejného člověka).

Můžeme vidět, že ruku v ruce s liberalizací společnosti a absolutizací vlastnické moci docházelo k stále většímu vykořisťování obyčejných lidí „elitou“. Zlom nastal v souvislosti se vznikem prvních socialistických států, kdy byly kapitalistické společnosti nuceny reagovat na ideologické ohrožení tím, že kvalitu života obyčejných lidí zvýšily. To se však projevilo na soběstačnosti těchto společností, která tím zanikla – když nešlo dostatečně vykořisťovat vlastní pracující třídu, zdroje se musely začít brát odněkud jinud (z mocensky porobených třetích zemí).

Dlužno dodat, že toto schéma je velmi zjednodušené a pouze orientační. Hlavní myšlenka ale platí.

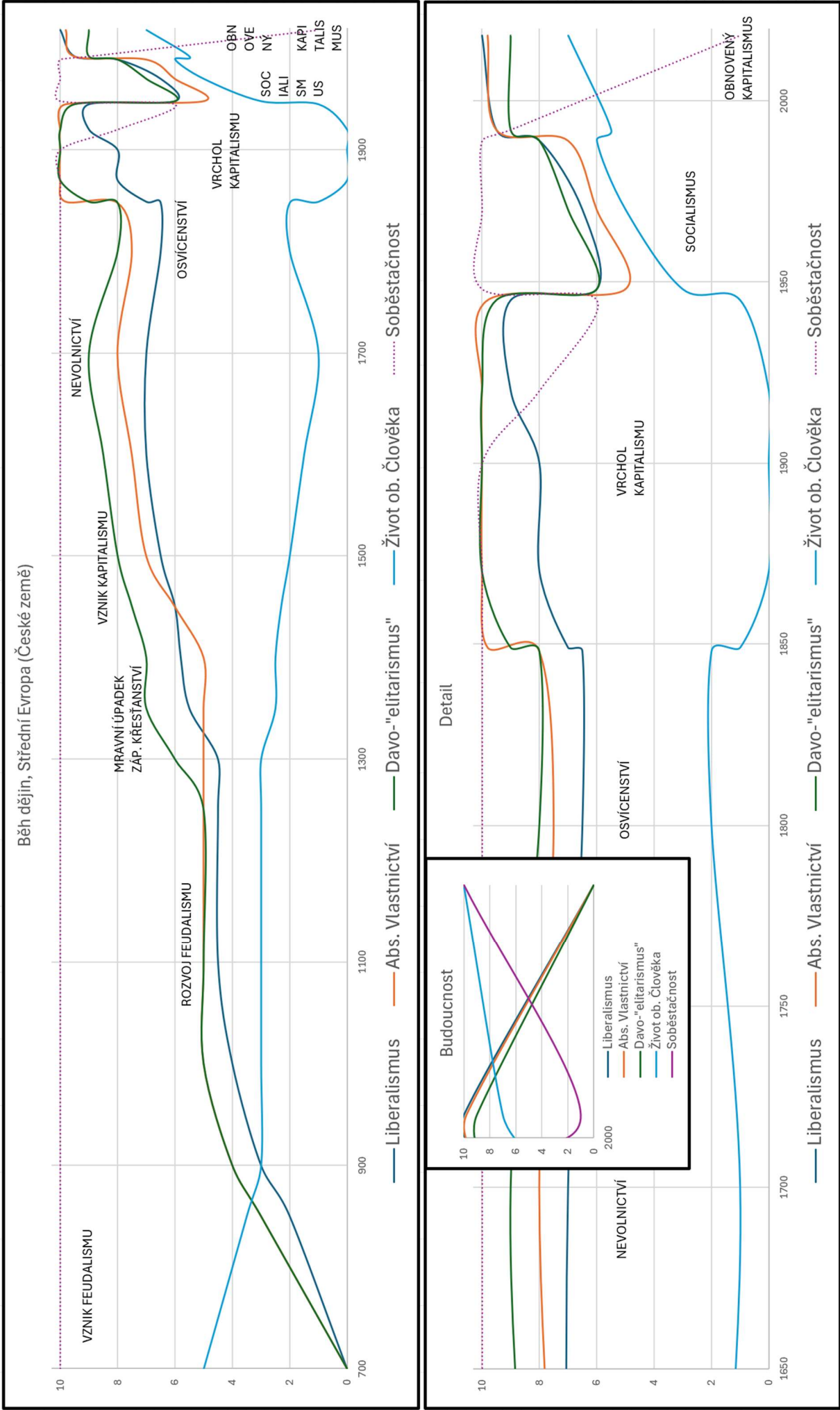
Podrobnější, stále však pouze ilustrační, graf vztahující se k oblasti Střední Evropy je ukázán na následující straně.

Hlavní ideologie, mocenské systémy a státní zřízení v procesu (de)liberalizace

Ve středověku byl feudální mocenský (mocensko-hospodářský) systém zaštitěn ideologií pro světské vztahy, kterou hlásala církev v rámci křesťanského náboženství. Státní zřízení byly různé monarchie, které byly typické více či méně nekompromisní hierarchickou strukturou.

Na přelomu středověku a novověku se začaly plně projevovat liberální snahy šlechty a měšťanstva a feudalismus přes stavovskou společnost pomalu přešel do kapitalismu. Později v rámci novověku se dotvářela liberální ideologie a v souladu s ní docházelo k protifeudální revolucím. Tím vznikala nová státní zřízení – republiky, přesněji liberálně-demokratické republiky (byť ještě liberálně-demokratická ideologie nebyla plně dovyvinutá).

A v rámci odporu proti kapitalismu došlo poté k prvním protikapitalistickým (protiburžoazním) revolucím a na základě komunistické ideologie vznikaly první socialistické státy, lidově-demokratické republiky. Ty se z velké části odchýlily od liberálního pohledu na člověka. Ne však v dostatečné míře k tomu, aby dokázaly zvítězit v konfrontaci se staršími kapitalistickými mocnostmi.

Ideologie	Mocenský systém	Státní zřízení
Církvi odvozená z náboženství	Feudalismus	Monarchie
Liberalismus	Liberální kapitalismus	Liberálně-demokratická republika
Komunismus	Marx.-leninský socialismus	Lidově-demokratická republika

Jedná se pouze o základní rozdělení, jsou například určité hybridy jako konstituční monarchie, která má zároveň orgány a politický systém liberálně-demokratické republiky. Konkrétní aplikovaná ideologie se může různě odlišovat. Co však všeobecně platí, je nepřiznávání liberalismu jako oficiální ideologie v kapitalistických státech, přestože je v nich liberální ideologie přímo kultivována a systém je na jejích prvcích postavený.

Stranou všeho stojí pospolná společnost, její ideologie, mocenský systém a státní zřízení, která zahrnuje davo-„elitarismus“ a liberální pohled na člověka. To vše ještě čeká na svůj plný rozvoj.

Fašismus není další z ideologií ani ideologickým prvkem, jak se mnozí domnívají, ale jedná se o společenský jev (fenomén), kdy dav malých lidí podporuje a uctívá „elitu“ zneužívající moc a všichni lidé jsou nuceni uznávat otevřeně nespravedlivý systém jako nejlepší a spravedlivý. Dochází k potlačování lidí za hojného použití skrytého či otevřeného násilí. Fašismus se může zakládat na různých ideologiích, je ideologicky všežravý. Ve svojí podstatě je fašismus do krajnosti dovedený davo-„elitarismus“, jedná se o maximální možné ponížení obyčejných lidí. Fašismus přirozeně budují zliberalizované „elity“ pro dosažení svých cílů, a to často nikoliv plošně, ale ve vybraných zemích.

Otázka složité společenské organizace v souvislosti s liberalizací společnosti

Obecně se lidé domnívají, že možnost složitější organizace společnosti vznikla právě díky její liberalizaci, díky vzniku absolutismu (v podobě panství–vlastnictví a peněz). Je tomu však skutečně tak?

Je složitá společenská organizace důsledkem liberalizace či naopak? Či jedno z druhého přímo nevychází?

Vezměme si konkrétně například tuto otázku: Vznikla města díky penězům či peníze díky městům? Město se obecně slovansky řekne „grad“ („gorod“), což odpovídá českému „hrad“. To krásně ilustruje skutečnost, že města vznikala jako okolí sídla vladaře. Vznikala jako širší centra koncentrace řízení, přičemž funkce vladaře – velmože – vojvody tehdy ještě nemusela mít absolutistický charakter. Lidé žijící v takovém městě provozovali takové činnosti, které souvisely s řízením území, které k tomuto centru koncentrace řízení přináleželo. Tedy v dávných dobách to mohlo být například udržování vojska či speciální řemesla.

Ve středověku města obvykle patřila konkrétnímu šlechtickému rodu, společně s vesnicemi. Také mohla být města svobodná a tato města pak byla vlastníky vesnic. To znamená, že ke každému městu příslušely konkrétní vesnice, které měly za úkol město živit. K tomu nebylo třeba žádných peněz, bylo to tak pevně nastaveno.

Můžeme tedy říci, že město jako složitější společenská organizace, vzniklo dříve, než vznikly peníze. Musíme však chápat, že velikostí byla taková města srovnatelná s dnešními většími vesnicemi (třeba 1000 obyvatel, i méně). Takové město tedy nebylo anonymní, jako jsme zvyklí u současných měst.

Zesložítování společenské organizace tedy předcházelo liberalizaci společnosti – do jisté míry. Pak záleželo na účelu složité společenské organizace. Buď byla účelem služba lidu, což mohlo být provozování různých složitých řemesel, vzdělávání, udržování vojsk – nebo byla účelem služba „elity“ (udržování služebnictva, luxusních řemesel). To už byla postupně liberalizující se „elita“.

Ve skutečnosti liberalizace složitou společenskou organizaci znesnadňuje. Ve středověku se ale liberalizace týkala pouze „elity“ (panstva), zbytek společnosti fungoval na tradičních základech a této „elitě“ sloužil. Při přechodu na liberální kapitalismus se negativní vliv liberalizace na efektivitu společenské organizace kompenzoval vykořisťováním neliberálních sociálních celků (např. dělnické kolektivy, kolektivy otroků či obyvatelstva kolonií). Nutnost vykořisťování se stala motivací k ještě většímu zesložítování společenské organizace. V tomto případě tak liberalizace procesu zesložítování společenské organizace napomohla, to však neznamená, že by tato organizace byla efektivní z hlediska využití zdrojů.

Otevření kapitalistických kádrových výtahů možnosti složité společenské organizace pomohlo, protože ji předtím blokovala zliberalizovaná šlechta a obecně zkostnatělý feudální systém. O to složitější a efektivnější společenskou organizaci umožňuje socialismus, pokud je však správně nastavený.

V dnešní době se již negativní vliv liberalizace nedá dostatečně kompenzovat vykořisťováním neliberálních sociálních celků. Složitá společenská organizace musí jít cestou neliberální (nekapitalistickou), organickou. Je nutná určitá míra deliberalizace, v zájmu lidí úplná (aby se týkala i „elity“).

Dosud dobře známe složitou společenskou organizaci mechanistickou cestou – pomocí peněz a soukromého vlastnictví. Nejsme (ve většině) dostatečně přesvědčeni o tom, že složitá společenská organizace organickou cestou (bez *pohony* penězi) je možná. Ale je nejen možná a mnohem efektivnější, nýbrž také nevyhnutelná.

Uvědomme si jen, co vše dokázaly postavit starověké národy. Po blikajících reklamách, dnes stojících prosklených mrakodrapech či dálnicích nebude za tisíc let ani památky. Zatímco pyramidy, megality či obří valy, stojící už několik tisíc let, tu stále budou.

Kádrové výtahy dnes a v budoucnu a deliberalizace společnosti

Liberálně-kapitalistické kádrové výtahy

V současné liberalizované společnosti jsou kádrové výtahy realizovány v rámci systému liberálního kapitalismu, na základě volného podnikání a konkurence. Díky tomu se živelným způsobem připravuje a třídí mnoho různých kádrů podle schopností a vlastností. Tyto kádry nejen přirozeně obsazují mocenské pozice (v ekonomické, mediální a jiné oblasti), ale také mohou být vyššími „elitami“ na základě dosažených úspěchů vybírány a zasvěcovány do vyšších či speciálních pozic. „Elity“ mají velký výběr, protože na kapitalistickém herním polygonu je opravdu velké množství příležitostí a míst, kde se kádry *otrkávají*, rostou a zviditelňují.

Státní moc a úřady, postavené a fungující podle liberálně-demokratické ideologie, jsou pak určitým přívěškem hlavní části systému – privátní sféry. Nemají žádné zvláštní kádrové výtahy, jsou do nich dosazováni lidé pomocí systémových kapitalistických kádrových výtahů. Výjimkou jsou silové složky jako armáda a policie, které si své kádry připravují samy, ale to je tím, že jde o specializovaný druh lidské činnosti, takže je to přirozené.

Politická scéna funguje obvykle přibližně takto: Je vytvořena politická strana, jíž musí být poskytnuty finanční prostředky na kampaň, prostor a pozitivní reference ve sdělovacích prostředcích. To vše může zařídit pouze mocenská (klanově korporativní) skupina, jež svou moc nabyла díky spojení různých kádrů disponujících vlastnickou mocí.

Těch politických stran je samozřejmě více a mocenské (klanově korporativní) skupiny si vybírají, které z nich přivedou k moci. Kádry pro politickou scénu jsou obvykle připravovány různými instituty (u nás třeba Aspen institut), které jsou zase financovány a řízeny, většinou nadnárodními, mocenskými subjekty. Tedy, politici nemusí nutně přicházet z privátní sféry, ale jsou nástroji navázanými na privátní sféru vybírání a připravování.

Pokud jde o kádrové výtahy, jsou základní podmínkou fungování společnosti zaprvé dostatečné pravomoci pozic obsazovaných řídicími kádry a za druhé obsazování těchto řídicích pozic kádry vyhovujících kvalit (schopností a vlastností). Toto liberálně-kapitalistický systém nějakým způsobem dokáže zajistit a víceméně úspěšně provozuje.

Ovšem za jakou cenu? Vlastnický absolutismus jde ve své podstatě proti průchodnosti kádrových výtahů. Daný člověk se samozřejmě stal absolutem díky svým schopnostem (i když ani to není vždy pravda), ale zůstává v této pozici již navždy, bez ohledu na kvalitu své činnosti (nemluvě o charakteru činnosti – kdy může neomezeně upřednostňovat své potřeby na úkor potřeb druhých). Řešením je pouze vybudování úplně nové struktury nějakým novým vlastníkem, který mu bude konkurovat. Takové řešení stojí obrovské množství zdrojů a co do času se může protáhnout i na nekonečně dlouhou dobu... Zákon nabídky a poptávky samozřejmě nějak funguje, ale velmi těžkopádně a spíše jen v oblasti služeb a výroby spotřebního zboží.

Kapitalistická soutěž o prosazení se hraje na úkor zdrojů společnosti. Dochází při ní k obrovskému plýtvání. Všeobecná konkurence namísto spolupráce štěpí síly společnosti. Ve výsledku se každý kvalitní kádr někde nějak prosadí, ale jeho pozitivní potenciál zůstává ve skutečnosti nevyužit. Obecně dochází k tomu, že práci, kterou by ve sjednocené společnosti mohl dělat menší počet lidí, musí v liberální společnosti dělat větší počet lidí, protože žádná skupina ji nedělá pro využití pro všechny. Společnost je rozdělená, nesoustředěná a nekoordinovaná. Každý vlastník si dělá, co chce, a musí velkou část úsilí vynakládat na prosazení se jako takové (např. marketing) a logicky méně zdrojů pak zbývá na samotnou užitečnou činnost.

Plýtvání společně s nerovností danou svévolí vlastníků vytváří špatné podmínky pro obyčejné pracující. Ti ale obvykle nemají moc něco změnit, protože mnoho z těch, co k tomu mají schopnosti, je přetaženo na opačnou stranu barikády – na stranu osobních výhod – stranu absolutistických vlastníků... Je to zdánlivě přirozené rozvrstvení společenské pyramidy, kdy se stav blíží nejmenšímu napětí a největší stabilitě. Nejvyšší „elity“ mají nejvíce moci a nejvyšší spotřebitelský status, každý další pak dosáhne pro sebe spotřebitelského statusu na základě svých schopností. Všichni jsou si vědomi určité nespravedlnosti, ale ti dole nemohou a ti nahoře nechtějí nic měnit.

Na tomto obecně staví ideologie liberalismu. Ovšem skutečnost, že ze svého rozlišení vylučuje otázku morálky a idejí (vyznává úplné osvobození člověka od mravního řádu), ji nakonec diskvalifikuje. Liberální kapitalismus nemůže dosáhnout rovnováhy kvůli řadě faktorů, které se navíc proměňují v čase. Mechanismus prosazení se nejlepšími kádry je těžkopádný a pomalý, vede skrze velkou spotřebu zdrojů. Ti, kdo jsou u moci (vlastnictví), tak často vykazují vlastnosti šelem, které byly a jsou ochotny jít vpřed i za cenu vyplývání hodnot, poškození společnosti, životního prostředí apod.

Na druhé straně se pak hromadí ti, kteří nesouhlasí, a přitom intelektem a schopnostmi nijak nezaostávají, dokonce naopak mnohé žraloky převyšují.

Jak ale může být tento liberalismus (vč. i. kapitalismu) vyřešen? Předně je třeba, v souvislosti s kádrovými výtahy, osvětlit podstatu společenských jevů spolupráce, konkurence a soutěže.

Konkurence, soutěž a spolupráce

Především v souvislosti se znovuzavedením kapitalismu v naší zemi se dostala do popředí otázka: je lepší konkurence nebo spolupráce? A v jakém případě? A podobně.

Ta otázka není nijak nová. Konkurence začíná být vyzdvižována v rámci sociálního darwinismu, ideologického prvku, který roubuje přírodovědeckou teorii Charlese Darwina a dalších vědců na lidskou společnost (s tím, že tuto teorii totálně převrací a dezinterpretuje). V duchu sociálního darwinismu je konkurenční boj mezi lidmi chápán jako cesta k pokroku, k rozvoji a zušlechťování lidstva. V permanentním boji o zdroje a životní prostor se prý prosazují ti nejlepší – ať už v jakýchkoliv znacích – a ti pak zvyšují úroveň schopností společnosti...

Je ale mezilidská konkurence skutečně to samé, co funguje v přírodě v životě a reprodukci jednotlivých živočišných a jiných druhů?

Můžeme si všimnout, zvláště u nebezpečných zvířat schopných usmrctvat, že boj v rámci vlastního druhu má určitá pravidla. Tento boj neslouží k usmrcení oponenta. Slouží ke zjištění, kdo je silnější. Z toho pak plynou pro danou skupinu zvířat nějaké důsledky.

Otázka zní: mají zvířata potřebu vyhrát v souboji za každou cenu? Cítí nějakou nenávist vůči oponentovi, který je porazil? Sní o tom, jak jej nahradit ve vůdčí pozici? Jsou snad připraveni přikročit k nějaké zákeřnosti?

My nemůžeme vidět do vědomí zvířat. Ale víme, že takové věci jako nepřátelství v rámci zvířecí smečky není. Zjevně zvířata nejsou posedlá svou individualitou – spíše plní roli, která je jim vštípená jejich pudy. A ta neříká „musíš být nejsilnější“, říká jen „bojuj“ (aby se ukázalo, kdo je nejsilnější). A pak, pokud je daný kus vítěz, „dělej to a to“, pokud nevyhrál, „dělej to a to“. Zvířata nepřemýšlí, co by bylo, kdyby. Anebo „chci, aby bylo takhle“. Ani neplánují. Nevnímají vlastní já. Tedy, soutěž v živočišné říši není konkurencí, ale pouze mechanismem řízení daného společenství, který je v jeho vlastním zájmu.

Lidé vnímají vlastní já a často vlastnímu já slouží. Když se účastní nějaké soutěže, nedělají to většinou z nějakých pudů, ale protože chtějí zvítězit a získat za to nějakou odměnu. Nechtějí, aby vyhrál ten nejlepší, ale chtějí, aby vyhrálo jejich já. To je konkurence.

Potom se vymýšlí další možné metody, jak získat převahu, bez ohledu na škody, které způsobí. Ve výsledku celý proces soutěže-konkurence tak nabobtná, že spotřebuje více zdrojů, než by přinesl užítku jeho výsledek. A i samotný výsledek takové soutěže má menší hodnotu, protože neukáže, kdo je nejlepší podle přesně daných kritérií, ale mohou zde figurovat i jiná neviděná kritéria.

Soutěž v původním smyslu je ve své podstatě spolupráce: „Spolupracujeme na tom, abychom zjistili, kdo z nás je nejlepší.“ A takové soutěže, jejichž výsledkem je ohodnocení schopností soutěžících, jsou ve společnosti potřebné. Chybou je ale povyšovat vítěze a ponižovat poražené. Být nejlepší (v rámci nějakých kritérií) není důvod pro to, aby měl člověk právo na výrazně lepší život než ti druzí. To je přesně to, co vede ke konkurenci a všem jejím důsledkům, motivace ke snaze o vítězství vlastního já za každou cenu.

A zájmem společnosti je, **aby se kultivovaly jen takové soutěže, které mají smysl**. Aby každá soutěž měla převážně charakter spolupráce. Aby každý soutěžící neměl snahu za každou cenu vyhrát, ani snahu nesoutěžit naplno a prohrát – ale snahu čestně ukázat nejlepší výkon, který dokáže.

Deliberalizace společnosti

Nevyhnutelně nás čeká deliberalizace společnosti, a to z důvodů výše zmíněných. Společnost dezintegrována liberální ideologií a kapitalistickým systémem je nesoběstačná a má obrovskou spotřebu zdrojů.

V obecnosti je liberalismus odsouzen k zániku shora i zdola. Nejmocnější „elity“ si uvědomují, že takto nelze dál pokračovat, pokud mají být zachovány zdroje a ekosystém planety. Mechanismy omezování liberalismu se ukázaly jako nedostatečné, a tak bylo rozhodnuto o vytvoření jiného řádu. Ten by podle jejich zájmů měl být do jisté míry podobný feudalismu, kdy jsou vlastníci omezeni kontrolou centrální moci a musí pracovat v souladu s koncepcí

a plány státu. Zároveň je omezena konkurence, takže společnost nesužuje nekonečný boj. Na druhé straně jsou zajištěny kádrové výtahy (řízené nikoliv živelné), například výběrem vhodných kádrů orgány vládnoucí strany. Této charakteristice se blíží čínský systém, který obsahuje prvky feudální čínské tradice, marxisticko-leninského socialismu a liberálního kapitalismu, s tím, že ty kapitalistické budou pomalu ustupovat.

Systém postavený na liberalismu je v porovnání s tímto systémem nestabilní a k tomu je i záměrně destabilizován nastartovanými degradačními procesy a vnitřní diverzí.

To znamená, že stojíme na rozcestí. Liberální kapitalismus tak jako tak zanikne, jeho principy budou zavrženy. Otázka zní, zda bude zachován davo-„elitářský“ charakter společnosti, či zda se společnost charakterem posune ke spravedlivé pospolné společnosti – díky vyšší míře lidovlády.

Zavržení liberalismu jako všeobecné ideologie totiž ještě nemusí znamenat konec korporativně-liberálního (svévolného při poslušnosti výše postaveným) chování „elit“ a konec davo-„elitarismu“. Může se jednat o návrat do jakéhosi předliberálního předkapitalistického feudalismu (který by se asi leckomu z „elit“ líbil). Může se jednat pevně hierarchicky uspořádanou společnost, které nepřipouští jakoukoliv odchylku a svým charakterem se blíží fašismu.

Proto je třeba chápat proces deliberalizace společnosti jako objektivně nevyhnutelný, ale zároveň sledovat směr, jímž se společnost ubírá.

Důležité je uvědomovat si důsledky **Zákona času**. Z něho plyne to, že s rostoucími možnostmi zejména informačních technologií se zvyšuje množství informací přicházejících k lidem a tím se zvyšují jejich možnosti chápat společenské procesy. Lidé si mohou osvojit poznání v oblasti řízení (složitých) sociálních supersystémů, což umožňuje zvýšit míru lidovlády.

Možnost přenosu informací na dálku obecně přináší obrovský potenciál, davo-„elitářská“ společnost jej však není schopna plně využít. Navíc ji ohrožuje, a tak se jej snaží omezit různými metodami cenzury, blokování – ale tento proces je objektivní a dá se pouze zbrzdit, nikoliv zastavit.

A přenos informací má i další důsledek přímo související s deliberalizací: **deanonymizaci**. Naše společnost je například oproti středověké společnosti *nepředstavitelně* anonymní. Středověká společnost byla založena na tom, že věděli v podstatě všichni všechno o všech – a také se navzájem hlídali. K něčemu takovému se dnešní společnost vrátit nemůže, ale objektivně se deanonymizace ve velké míře projeví. Například tím, že subjekty moci přestanou být skryté v rámci systému.

A příčinou bude především co? Deanonimizace skryté anonymní formy absolutistické moci – peněz. Tento proces je již plně v běhu, anonymními penězi je v podstatě pouze hotovost, která se však používá čím dál tím méně. V rámci deliberalizace se bude zkrátka ustupovat od peněz jako takových. Ne všeho půjde dosáhnout pomocí peněz, peníze tedy ztratí svůj absolutistický charakter. Zároveň budou všechny finanční transakce viditelné.

Záleží však na tom, kdo uchopí novou vracející se společenskou kontrolu. Jestli to budou nadnárodní subjekty, které usilují o co největší moc nad lidmi a národy, nebo zda to budou právě lidé z národů, které deliberalizaci využijí ve svůj prospěch. To je velmi důležité. Zatím jsou ve vedení nadnárodní subjekty, protože ony si objektivní nevyhnutelnost deanonymizace

peněz pomocí digitalizace uvědomují. Osvobozenecká hnutí národů většinou ještě nedospěla ani k celostnímu pochopení Zákona času, digitalizace, deliberalizace a deanonymizace ani k dostatečně hlubokému přehodnocení významu finančního systému jako takového. Ať už se proces vydá *pozitivním* nebo *negativním* směrem, některé důsledky budou podobné. Do společnosti se navrátí více nefinančních vztahů.

Opětovné nastolení výlučně nefinančních vztahů není v dnešní společnosti možné. Ale zároveň je nutné co nejvíce možných nefinančních vztahů pěstovat. Když už je chod společnosti a jejího hospodářství závislý na penězích, je třeba pojmut finanční systém organizativním způsobem. Převést jeho řízení pod kontrolu státu a společnosti a nastavit jeho funkci na rovnoměrnou distribuci peněz tam, kde jsou potřeba.

Společnost musí být postavena na lidovládě, lidové kontrole všech procesů.

Takže ve vztahu k vlastněným objektům by měly být zavedeny prvky lidovlády. Vlastnický totalitarismus musí být prolomen.

Inspirací může být například socialistická tripartita, která nastavovala rovnováhu mezi vedením podniku, zaměstnanci a státní mocí (tehdy vykonávající roli vlastníka). Tripartita byla ale pouze dočasným experimentem a více se nerozvíjela.

V komunistické ideologii bohužel nebylo správně pochopeno, co to je vlastnictví a co znamená vlastnit (stejně jako je toto nepochopení kultivováno v liberální ideologii). V rámci socialismu se lidé snažili provozovat všelidové vlastnictví. Když si však člověk uvědomí, co je podstatou vlastnictví, že jde o absolutistickou moc nad určitým objektem, uvědomí si i nesmyslnost snahy provozovat jakýsi všelidový absolutismus. Podobně, jako kdybychom chtěli provozovat všelidovou monarchii – lid by měl být korunován monarchou? A sedět na trůnu? Jestliže je lid postaven do role vlastníka, absolutistická moc ve skutečnosti přechází na ty, kdo vládnou jménem lidu (byť v tomto nemají právo na úplnou svévoli). Není to tedy řešení.

Řešením je deabsolutizace vlastnické moci a zavedení prvků lidovlády ve vztahu k vlastněným objektům.

Ten, kdo se stává součástí vlastněného objektu (např. firmy), či se s vlastněným objektem skrze dohodu s vlastníkem nějak spojuje, by měl získat podíl na vládě nad tímto objektem. Hospodaření firem by mělo být projednáváno se zaměstnaneckými radami a jimi odsouhlasováno... v rovnováze všech zájmů...

Lidé si musí začít uvědomovat své právo na lidovládu. Musí předložit a prosazovat své nároky (v oficiální i neoficiální rovině). Lidovláda by měla být přítomna na celospolečenské úrovni...

Lidovláda by měla zachovat či ještě zlepšit funkci kádrových výtahů a zároveň omezit kapitalistické plýtvání zdroji a zneužívání moci. Pokud má něco být uděláno ve prospěch drtivé většiny lidí a záměrem je využít potenciál co největšího množství lidí, musí to být v rukou právě těchto lidí. Ve společných rukou co největšího množství aktivních odpovědných lidí.

Ale co se týče vlastnických pravomocí, zde je třeba postupovat opatrně. To znamená, že vlastník-zakladatel jakožto často výjimečný člověk (jiné je to u právnické osoby), který do díla vložil kus sebe, by měl mít dostatečnou moc ovládat svou organizaci, aby mohl projevit své nadání. Na druhou stranu by neměl mít možnost svou moc evidentně protispolečensky a

proti lidsky zneužívat. To by mělo být jištěno právě správně nastavenými prvky lidovlády a společenského sjednocení.

Společnost by měla být postavena na všeobecné spolupráci. Dva lidé společně dokážou více než dvakrát jeden člověk samostatně. Samozřejmě pak mizí konkurence a, jak se domnívá liberálně-kapitalistická teorie, s absencí konkurence mizí i tlak na zvyšování efektivity.

Je tomu však skutečně tak? Předně si uvědomme, že soutěžit v naplňování společenských potřeb je tak trochu plýtvání ze své podstaty. Ale pokud jde například o „blahodárný vliv konkurence na snižování cen produktů“, tak to pouze znamená, že ceny mohly být nižší i před konkurencí, ale ze zvláště monopolu zůstaly vyšší. Tedy, že zde nebyl brán ohled na společenskou odpovědnost a že vlastník podléhal pouze své bezohledné svévoli. Anebo se ceny snížily např. na úkor snížení mezd zaměstnanců či na úkor bezpečnosti či šetrnosti výroby a podobně.

Úkol dostat činnost subjektů do *rozumných* mezí lze řešit i jinak než konkurencí – a pravděpodobně mnohem lépe. Zapojením těch, kdo mají zájem na činnosti a výsledku jako takovém – jednak pracujících a jednak centra koncentrace řízení státu a společnosti. Jinými slovy to znamená nastolení všeobecné lidovlády. Každé organizaci přísluší lidovláda vnitřní, rady pracujících v dané organizaci. Ta musí být spojena s lidovládou vnější ve vztahu k této organizaci, celospolečenským centrem koncentrace řízení (které by mělo být projevem lidovlády). A samozřejmě vlastník organizace zůstává stále vlastníkem, byť již ne se všemi absolutistickými pravomocemi. Jeho úkolem je spolupracovat s těmito radami. *Je to takové konstituční vlastnictví.*

Každý vlastník je součástí společnosti a svého státu a měl by se podle toho chovat. To znamená, že by měl nějakým způsobem v rámci vlastního přesvědčení koordinovat svou činnost se zbytkem společnosti. Měl by se účastnit plánování vědomého rozvoje společnosti a státu.

Mechanistická společnost stojící na absolutismu vlastníků, konkurenci a tocích peněz musí být nahrazena společností sebeřízenou na základě vědomého společenského řešení...

A nám nezbyvá než dále bádát, jakým nejlepším způsobem může být lidovláda uplatňována - a už tím samotnou lidovládu uskutečňovat.